

ข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา:
กรณีศึกษาการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
เมษายน 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา:
กรณีศึกษาการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
เมษายน 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

DEFICIENCIES IN PERSONAL INCOME TAX COLLECTION:
A CASE STUDY OF ONLINE PRODUCT
SALES ON FACEBOOK

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the *Master of Laws Degree*

April 2024

Copyright 2024 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา:
กรณีศึกษาการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก

ของ สุวิญชา วงศ์ใหญ่

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรชัย วิสุทธิศักดิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรารวรรณ รัตนเกษตร)

อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิติ ไวกวี)

คณบดีคณะนิติศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชุติมา นามเมืองสกุล)

เรื่อง:	ข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา: กรณีศึกษาการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	สุวิญชา วงศ์ใหญ่, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: น.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, 2566
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรวารรณ รัตนเกษตร
คำสำคัญ:	ภาษีบุคคลธรรมดา, การขายสินค้าออนไลน์, เฟซบุ๊ก

บทคัดย่อ

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี หลักการในการจัดเก็บภาษีของบุคคลธรรมดาจากตลาดออนไลน์บนเฟซบุ๊ก และเพื่อศึกษาหลักกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีนและสิงคโปร์ รวมถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับการแก้ไขภาษีถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งวิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อบกพร่อง เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการและสอดคล้องกับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ผลการศึกษาพบว่า: 1. ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาบนเฟซบุ๊ก ผู้ประกอบการมักจะไม่ปฏิบัติตามพ.ร.บ.ขายตรงและการตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 พ.ร.บ.ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2553 รวมทั้งมักหลีกเลี่ยงการยื่นแสดงแบบภาษีเงินได้เมื่อมีเงินได้ ไม่ว่าจะเงินที่ได้จากการประกอบธุรกิจนั้นจะเป็นเงินจำนวนเท่าใดก็ตาม 2. ปัญหาการรายงานธุรกรรมที่เกิดขึ้นบนตลาดออนไลน์ ผู้ประกอบการมักหลีกเลี่ยงการรายงานธุรกรรมที่เกิดขึ้นบนตลาดออนไลน์โดยติดต่อกับลูกค้าโดยตรงด้วยการซื้อขายเป็นเงินสดหรือโดยการชำระด้วยบัตรเครดิตตามพ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 48) พ.ศ. 2562 3. ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้จากผู้ขายสินค้าออนไลน์ที่ไม่ได้อยู่ในประเทศไทย บุคคลธรรมดาชาวต่างชาติที่เป็นผู้ขายสินค้าออนไลน์ให้กับผู้ซื้อซึ่งอยู่ในประเทศไทย โดยบุคคลธรรมดานั้นไม่ถือว่าเงินได้จากแหล่งเงินได้ในประเทศไทย เพราะมิได้มีหน้าที่งานที่ทำในประเทศไทยและไม่ได้เข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทยตามประมวลรัษฎากร มาตรา 41 วรรคแรก 4. ปัญหาการจัดเก็บภาษีสินค้าประเภทจับต้องไม่ได้บนเฟซบุ๊ก การเก็บภาษีเงินได้ต่อสินค้าที่ไม่มีรูปร่างเนื่องจากผู้ประกอบการขายสินค้าทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไม่มีสถานที่หลักแหล่งในการตรวจสอบ อีกทั้งไม่มีเอกสารหลักฐานยืนยันการทำธุรกรรม ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ คือ 1. เก็บภาษีจากคนไทยที่ไม่จ่าย 2. เก็บภาษีจากคนจีนที่ขายบนเฟซบุ๊ก และ 3. เก็บภาษีจากแพลตฟอร์ม อันส่งผลต่อการพัฒนาระบบการตรวจสอบ ติดตาม และให้ความรู้เพื่อสร้างจิตสำนึก จัดเก็บภาษีจากผู้ค้าต่างชาติ โดยเฉพาะผู้ค้าจีนที่ใช้แพลตฟอร์มอย่างเฟซบุ๊กในการขาย ผ่านการออกกฎหมายและความร่วมมือระหว่างประเทศพิจารณาเรียกเก็บภาษีโดยตรงจากแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซที่ผู้ค้าต่างชาติใช้ในการขาย และนอกจากนี้ ท่านยังได้กล่าวถึงความสำคัญในการสนับสนุนผู้ประกอบการไทยปรับตัวสู่การค้าอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดหาสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเพื่อดึงดูดการลงทุนด้วย ซึ่งเป็นแนวทางที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

Title: DEFICIENCIES IN PERSONAL INCOME TAX COLLECTION:
A CASE STUDY OF ONLINE PRODUCT
SALES ON FACEBOOK

Author: Suwincha Wongyai, Independent Study: LL.M., University of Phayao, 2023

Advisor: Assistant Professor Dr. patrawan Rattanakaset

Keywords: Personal income tax, Defects in tax collection, Selling products online, Facebook

ABSTRACT

In this studying, the objective is to study the concepts, theories, and principles of tax collection of natural persons from the online market on Facebook and to study the principles of Thailand's personal tax laws compare with those in Australia, People's Republic of China and Singapore. In addition, the study will be benefit in paying taxes legally including analyzing problems and defects to obtain guidelines for amending the Revenue Code regarding electronic commerce tax collection to be fair to entrepreneurs and consistent with the current electronic commerce context. The research is documentary methods. The results of the study found that: 1. Problems concerning collecting personal income tax on Facebook. Entrepreneurs often do not comply with the Direct Selling and Direct Marketing Act of 2002, the Commercial Registration Act of 1956 and the announcement of the Ministry of Commerce of 2010, including Often avoid filing income tax returns when earning income. Regardless of the amount of money received that business. 2. Problems concerning reporting transactions that occur on online markets. Entrepreneurs often avoid reporting transactions that occur on online marketplaces by directly contacting customers by trading in cash or by using True Wallet in accordance with the Revenue Code Amendment Act (No. 48) 2019. 3. Problems concerning collecting income tax from online sellers who are not in Thailand. Foreigners who sell products online to buyers located in Thailand that are not considered to have income from sources in Thailand because they do not have any work duties in Thailand and has not entered into business operations in Thailand according to the Revenue Code, Section 41 first paragraph. 4. Problems concerning tax collection of intangible products on Facebook. Collecting income tax on intangible goods because e-commerce operators do not have a primary location for inspection. In addition, there is no documentary evidence confirming the transaction. The recommendations from this study are: 1. Collect taxes from Thais who do not pay, 2. Collect taxes from Chinese sellers on Facebook, and 3. Collect taxes from platforms. This will lead to the development of auditing and monitoring systems and raising awareness to build a sense of tax responsibility. It involves collecting taxes from foreign traders, especially Chinese sellers using platforms like Facebook, through enacting laws and international cooperation. It also considers collecting taxes directly from e-commerce platforms used by foreign sellers. Additionally, you emphasized the importance of supporting Thai entrepreneurs to transition to e-commerce and providing tax incentives to attract investment, which is a comprehensive and effective approach

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทราวรรณ รัตนเกษตร อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง จนการศึกษาอิสระฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ครูบาอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน และบุคลากร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวง และคอยให้คำแนะนำระหว่ง การศึกษามาโดยตลอด

เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัวที่สนับสนุน และคอยให้ กำลังใจทุกเวลาที่เหนื่อยล้า ให้ความช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน จนการเรียนรู้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

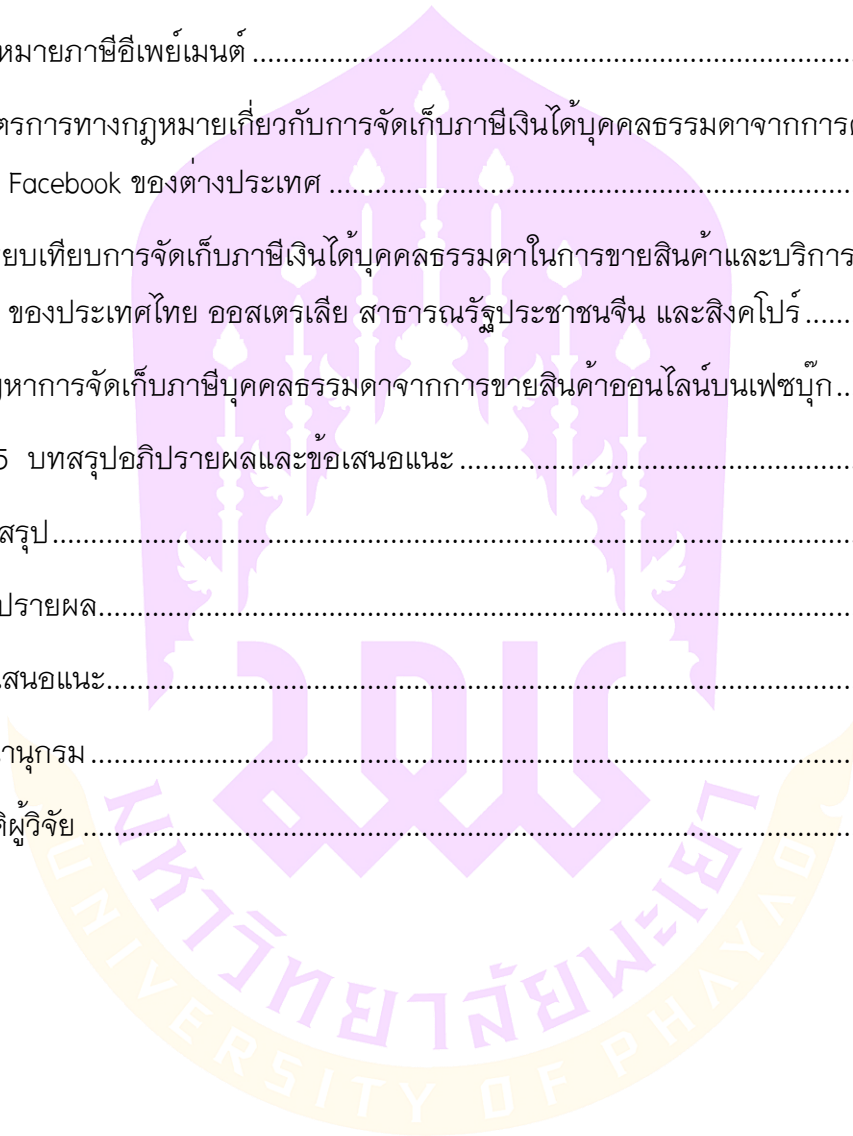
ท้ายนี้ผู้ศึกษาขอน้อมรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งหลายในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้ศึกษามีสติปัญญาในการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาขอให้งานชิ้นนี้เป็นกตเวทิตาแก่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้ศึกษา ตลอดจนผู้เขียนหนังสือ งานวิจัย และบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้ศึกษา จนสามารถทำการศึกษาอิสระฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วง ด้วยดี

สุวิญชา วงศ์ใหญ่

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	5
สมมุติฐานของการศึกษา.....	6
วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	6
ขอบเขตการศึกษา.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	9
แนวความคิดเกี่ยวกับภาษี	9
พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ Electronic Commerce (E-Commerce).....	12
แนวคิดเกี่ยวกับ Facebook.....	15
หลักการจัดเก็บภาษีในภาคการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	18
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	21
วิธีการศึกษา.....	21
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	22

การวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	24
มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการค้าออนไลน์บน Facebook ของประเทศไทย	24
กฎหมายภาษีอีเพย์เมนต์	31
มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการค้าออนไลน์บน Facebook ของต่างประเทศ	33
เปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในการขายสินค้าและบริการผ่าน เฟซบุ๊ก ของประเทศไทย ออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน และสิงคโปร์	49
ปัญหาการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาจากการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก	50
บทที่ 5 บทสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	57
บทสรุป.....	57
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	60
บรรณานุกรม	63
ประวัติผู้วิจัย	70

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงสรุปค่าลดหย่อนตามประมวลรัษฎากร	29
ตาราง 2 แสดงอัตราภาษีบุคคลธรรมดาที่มีผลใช้บังคับจนถึงปี 2565	30
ตาราง 3 แสดงอัตราภาษีสำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย นับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2016 เป็นต้นไป	36
ตาราง 4 แสดงอัตราภาษีสำหรับผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย นับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2016 เป็นต้นไป	36
ตาราง 5 แสดงอัตราการเสียภาษีของบุคคลธรรมดา	44
ตาราง 6 แสดงอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสิงคโปร์	47
ตาราง 7 แสดงเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในการขายสินค้าและบริการ ผ่านเฟซบุ๊กของประเทศไทย ออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีนและสิงคโปร์	49

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงสัดส่วนของมูลค่า e-Commerce เทียบกับการค้าปลีกในตลาดโลก จากการแพร่ระบาดของ COVID-19	2
ภาพ 2 แสดงใบรายงานงบบกิจการ	39

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงไป การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ ซึ่งหนึ่งในนั้นคือการเกิดขึ้นของ “พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” หรือการค้าเงินธุรกิจผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และการซื้อขายสินค้าและบริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สถานที่ที่เคยใช้สำหรับการดำเนินธุรกิจหรือ “ตลาด” ที่เคยเป็นสถานที่จริงมีทำเลที่ตั้งได้เปลี่ยนมาเป็นตลาดเสมือน หรือตลาดออนไลน์ที่รวมร้านค้าหลายแห่งเพื่อใช้พื้นที่นั้นในการประกอบธุรกิจ ซึ่งเรียกว่า “ร้านค้าออนไลน์” ปัจจุบันร้านค้าออนไลน์มีความนิยมมากขึ้น

ด้านผู้บริโภคหรือผู้ซื้อ การช้อปปิ้งผ่านร้านค้าออนไลน์ได้กลายเป็นวิธีที่นิยมมากขึ้นในการซื้อสินค้า ผู้ซื้อสามารถชำระเงินได้หลายช่องทางและมีบริการจัดส่งสินค้าถึงมือ การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป พบว่ามีการหันมาใช้ e-Commerce มากขึ้นและเร็วขึ้น ผู้บริโภคถูกบังคับให้ปรับตัวเข้ากับการซื้อของออนไลน์ เมื่อเผชิญกับการล็อกดาวน์และการเว้นระยะห่างทางสังคม ส่งผลให้เกิดความเคยชินและเปิดรับการใช้จ่ายผ่าน e-Commerce มากขึ้น ผลกระทบต่อผู้ประกอบการดั้งเดิมที่ต้องปรับตัวเร่งด่วนโดยหันมาทำ e-Commerce เพื่อรองรับความต้องการนี้ ทำให้มูลค่าของ e-Commerce เติบโตอย่างรวดเร็ว และเชื่อว่าการซื้อสินค้าและบริการผ่านออนไลน์จะยังคงเป็นช่องทางหลักสำหรับผู้บริโภคในยุคหลัง COVID-19 ซึ่งเป็นสถานการณ์ New Normal จากการสำรวจของ Tofugear พบว่า ผู้บริโภคในเอเชียวางแผนเพิ่มการใช้จ่ายออนไลน์แทนการใช้ช่องทางการค้าปลีกแบบเดิมในช่วง 12 เดือนข้างหน้า¹

¹ สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 27, 2022, from <https://www.eta.or.th/th/Useful-Resource/Knowledge-Sharing/Perspective-on-Future-of-e-Commerce.aspx>

ภาพ 1 แสดงสัดส่วนของมูลค่า e-Commerce เทียบกับการค้าปลีกในตลาดโลก จากการแพร่ระบาดของ COVID-19

การดำเนินธุรกิจร้านค้าออนไลน์นั้น ผู้ประกอบการต้องจดทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (OCPB) ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการขายตรงและการตลาดตรง พ.ศ. 2545 และยังต้องจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้ธุรกิจมีความน่าเชื่อถือจากการมีสถานะทางกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการทำธุรกรรมกับหน่วยงานต่าง ๆ และสร้างความเชื่อถือให้กับผู้บริโภค ฉะนั้นแล้วธุรกิจร้านค้าออนไลน์จึงต้องมีการจดทะเบียนและรับอนุญาตก่อนจึงจะสามารถขายสินค้าผ่านสื่อออนไลน์หรือทางอินเทอร์เน็ตได้²

สำหรับ เฟซบุ๊ก เป็นเว็บไซต์สังคมออนไลน์ที่มีความนิยมสูง ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นชุมชนในการกระจายข้อมูล แต่ด้วยความนิยมและความเร็วในการกระจายข้อมูล รวมถึงการใช้งานที่ง่ายและจำนวนผู้ใช้ที่มากและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น ปัจจุบัน เฟซบุ๊ก จึงถูกใช้เป็นหนึ่งใน

² กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, คู่มือลัดเปิดร้านออนไลน์ด้วยตัวคุณ, (นนทบุรี: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2557), หน้า 117-118.

ช่องทางสำหรับซื้อขายสินค้าที่มีประสิทธิภาพ³ หรือกล่าวได้ว่า เฟซบุ๊ก ได้กลายเป็นตลาดออนไลน์อีกแห่งหนึ่งที่มีผู้ซื้อและผู้ขายมากมาย ดังที่สำรวจในเดือนมกราคม 2021 พบว่าในประเทศไทยมีผู้ใช้ เฟซบุ๊ก ประมาณ 59 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 71 ของประชากรไทย โดยอันดับไทยเป็นประเทศที่มีผู้ใช้ เฟซบุ๊ก มากเป็นอันดับที่ 8 ของโลก หรืออันดับที่ 3 ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้⁴ สถิตินี้ยืนยันถึงความนิยมของคนไทยต่อการใช้ เฟซบุ๊ก

การใช้บริการ เฟซบุ๊ก ผู้ใช้จะต้องลงทะเบียนเป็นสมาชิก เฟซบุ๊ก เพื่อแชร์ข้อมูลภาพถ่าย และความรู้สึกผ่านเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก⁵ หากสมาชิกใดเป็นสมาชิกของบริการ Instagram สามารถแชร์รูปภาพที่ปรากฏใน Instagram ของตนเองไปยัง เฟซบุ๊ก ได้ ผู้ใช้สามารถเลือกวิธีการสร้างบัญชี เฟซบุ๊ก ได้สองรูปแบบคือ รูปแบบ “กลุ่มปิด” (Closed Group) สำหรับผู้ที่ต้องการความเป็นส่วนตัวและพิจารณาการยอมรับผู้อื่นเป็น “เพื่อน” แบบเฉพาะตัว และรูปแบบ “หน้าแฟนเพจ” (Fan Page) ซึ่งมักใช้โดยองค์กรต่าง ๆ หรือผู้ประกอบการ ข้อแตกต่างหลักของหน้าแฟนเพจกับกลุ่มปิด คือ หน้าแฟนเพจเปิดรับกลุ่มคนหลากหลายที่ไม่รู้จักกันมาก่อน (ไม่ระบุตัวตน) ในขณะที่กลุ่มปิดต้องมีการยอมรับจากทั้งสองฝ่ายก่อนที่จะทำการซื้อขายได้⁶

สำหรับผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ที่ต้องการเริ่มดำเนินการขายสินค้าออนไลน์นั้น จำเป็นต้องทำการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการขายตรงและการตลาดตรง พ.ศ. 2545 กับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคก่อนที่จะเริ่มการดำเนินงาน แม้ว่าผู้ประกอบการ

³ ปฐมพร เนตินันท์, การโฆษณากับพฤติกรรมผู้บริโภค, (ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2556), หน้า 93.

⁴ Kemp, S., Digital in Southeast Asia in 2017, (2017), Retrieved August 12, 2022, from <https://wearesocial.com/special-reports/digital-southeast-asia-2017>.

⁵ Facebook, what are the privacy settings for groups? (2017), Retrieved from <https://www.facebook.com/help/220336891328465>.

⁶ กลุ่มเผยแพร่และพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน, (2560), คู่มือการใช้งาน Facebook, กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน้า 11-12.

ร้านค้าออนไลน์จะไม่มีรายได้ถึงขีดจำกัดภาษีก็ตาม พวกเขาต้องยื่นแบบแสดงรายได้กับกรมสรรพากรเพราะถือว่ามีรายได้⁷

ในกรณีที่ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์มีรายได้เกินขีดจำกัด พวกเขาจะต้องชำระภาษี การเปิดร้านค้าออนไลน์ถือเป็นการทำธุรกิจที่ต้องชำระภาษีเหมือนการขายสินค้าปกติ มี 2 ประเภทของภาษีที่เกี่ยวข้องภาษีเงินได้ หากเป็นร้านค้าออนไลน์ที่ดำเนินการก็จะถือเป็นรายได้ประเภทที่ 8 ตามมาตรา 40 (8) ของประมวลรัษฎากร หรือหากจดทะเบียนเป็น “นิติบุคคล” เช่น ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท จะต้องชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล ชำระในนามของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่จดทะเบียน ในขณะที่ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ผู้ประกอบการไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลจะต้องชำระ VAT เมื่อรายได้เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี ดังนั้นเมื่อรายได้ถึงขีดจำกัดดังกล่าว ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องจดทะเบียน VAT⁸

นอกจากนี้ กฎหมายภาษี e-payment หรือพระราชบัญญัติแก้ไขประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 48) พ.ศ. 2562 กำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึง e-wallet ต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีทำธุรกรรมเฉพาะให้กับกรมสรรพากรไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ บัญชีทำธุรกรรมเฉพาะต้องมีเงื่อนไขตามที่กำหนด เช่น มีการฝากหรือโอนเงินเข้าทุกบัญชีจาก 400 ครั้งต่อปีขึ้นไป หรือมีการฝากหรือโอนเข้าทุกบัญชีจาก 3,000 ครั้งต่อปีขึ้นไป หรือมีเงินรวมเข้าทุกบัญชีจาก 2,000,000 บาทต่อปีขึ้นไป สำหรับผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ที่มีรายได้น้อยกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปีจะต้องชำระเฉพาะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แต่หากรายได้เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปีจะต้องชำระทั้งภาษีเงินได้และ VAT

การเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) 7% จากการโฆษณาบน เฟซบุ๊ก ที่จะเริ่มต้นในวันที่ 1 กันยายน 2021 ทั่วประเทศไทย ถือเป็นภาระที่ค่อนข้างหนักสำหรับผู้ดูแลแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก โดยเฉพาะผู้ขายออนไลน์ เนื่องจากนอกจากจะต้องจ่ายเงินสำหรับการโฆษณาแล้วยังต้องชำระ VAT เพิ่มอีก 7% การเรียกเก็บนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล

⁷ อย่างไรก็ตามก็ดี ตามกฎกระทรวง กําหนดการซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ถือว่าเป็นตลาดแบบตรง พ.ศ. 2561 (1) การขายสินค้าหรือบริการของบุคคลธรรมดาซึ่งมิได้จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการตลาดแบบตรง และมีรายได้จากการขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไม่เกินหนึ่งล้านแปดแสนบาทต่อปี

⁸ กรมสรรพากร, คู่มือภาษีสำหรับผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์, (2558).

รัฐฎากร (ฉบับที่ 53) พ.ศ. 2564 เพื่อปรับปรุงเกณฑ์ในการเก็บ VAT สำหรับการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศที่ใช้ในประเทศโดยผู้ที่ไม่ได้จดทะเบียน⁹

ผู้ประกอบการบางรายที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้ารู้สึกว่าจะไม่ได้รับประโยชน์อะไรเพิ่มเติมจากการจดทะเบียน นอกจากนี้เป็นฐานข้อมูลสำหรับกรมสรรพากรในการตรวจสอบและเก็บภาษีเงินได้ ส่งผลให้ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์หลายรายเลือกที่จะไม่จดทะเบียนและต่อเนื่องในการชำระภาษี

ปัญหาในการเก็บภาษีจากการขายสินค้าที่ไม่มีตัวตนผ่านการทำธุรกรรมบนเฟซบุ๊กยังคงเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาอย่างละเอียด รวมถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการหักค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลสำหรับการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก ทั้งนี้ การเก็บภาษีอีคอมเมิร์ซในประเทศอื่น ๆ เช่น ในสาธารณรัฐประชาชนจีนและชุมชนยุโรป ได้มีการปรับปรุงวิธีการเก็บภาษีที่น่าสนใจ¹⁰ และควรได้รับการศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการภาษีของไทยเพื่อความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการเก็บภาษีจากธุรกิจออนไลน์ในโลกไร้พรมแดนที่การซื้อขายไม่สามารถระบุตำแหน่งได้อย่างชัดเจนและยากต่อการตรวจสอบ¹¹

ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา: กรณีศึกษาการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการและสอดคล้องกับบริบทการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี หลักการในการจัดเก็บภาษีของบุคคลธรรมดาจากตลาดออนไลน์บนเฟซบุ๊ก

⁹ ประชาชาติธุรกิจ, ขายสินค้าออนไลน์มาแรง "พาณิชย์" เร่งสร้างความน่าเชื่อถือ ชวนจดทะเบียนพาณิชย์ให้ถูกต้อง, (2560), สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2564.

¹⁰ กรมการค้าระหว่างประเทศ, (2566), ข้อมูลการค้าออนไลน์ข้ามพรมแดน ประเทศสิงคโปร์, กรุงเทพฯ: กระทรวงพาณิชย์, หน้า 2.

¹¹ กระทรวงพาณิชย์, (2564), ข้อมูลการค้าออนไลน์ข้ามพรมแดน ประเทศออสเตรเลีย (Cross-Border e-Commerce), นนทบุรี: กรมการค้าระหว่างประเทศ, หน้า 9.

2. เพื่อศึกษาหลักกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาของประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและประชาคมยุโรป รวมถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับกรณีทำการเสียภาษีถูกต้องตามกฎหมาย

3. เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีการขายของบนตลาดเฟซบุ๊ก

4. เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการและสอดคล้องกับบริบทการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน

สมมุติฐานของการศึกษา

เนื่องจากมาตรการทางกฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพพอที่จะเก็บภาษีได้อย่างครบถ้วน อาจทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมในการแข่งขันทางการค้าหรือความยุติธรรมระหว่างผู้ประกอบการที่จ่ายภาษีอย่างถูกต้องกับผู้ที่ไม่จ่ายภาษี ส่งผลให้ผู้ทำธุรกิจตามกฎหมายต้องเสียเปรียบ นอกจากนี้ ความไม่เท่าเทียมดังกล่าวยังส่งผลให้รัฐมีรายได้จากการเก็บภาษิลดลง เพราะหากยังมีผู้ประกอบการที่ไม่จ่ายภาษีอยู่ ก็มีโอกาสที่ผู้ประกอบการรายอื่นจะตามแบบอย่าง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องควบคุมและเก็บภาษีในโลกออนไลน์เพื่อความยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายและโทษที่มีการบัญญัติขึ้นมาแล้วจะต้องได้รับการบังคับใช้อย่างเข้มงวดและอย่างต่อเนื่องในทุกกรณี

การสร้าง ความเท่าเทียมทางการแข่งขัน ใช้เงินภาษีในการพัฒนาประเทศ และทุกกิจกรรมควรได้รับการกำกับดูแลจากรัฐ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับการจ่ายภาษี ดังนั้น หากรัฐสามารถใช้เงินที่ได้จากการเก็บภาษีในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน และมีผลทำให้ผู้เสียภาษารู้สึกได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศด้วยเงินภาษีนั้น และมีสวัสดิการที่ทำให้ผู้เสียภาษารู้สึกปลอดภัยและมั่นใจว่าจะได้รับการดูแลจากรัฐ ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์อาจจะลงทะเบียนและจ่ายภาษีอย่างถูกต้องโดยสมัครใจ

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) กล่าวคือ เป็นการศึกษาโดยการค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิซึ่งประกอบด้วยหนังสือตำรา วิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร

เอกสารต่าง ๆ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ผู้ประกอบการที่ขายสินค้าและบริการบนเฟซบุ๊ก รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีเพื่อหาข้อสรุปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อนำมาศึกษาสังเคราะห์และวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยหาข้อสรุปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

ขอบเขตการศึกษา

การพัฒนาและการขยายตัวของธุรกิจออนไลน์ในยุคดิจิทัลได้สร้างโอกาสและความท้าทายใหม่ ๆ ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการจัดเก็บภาษีจากการขายสินค้าออนไลน์บนแพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นหนึ่งในช่องทางการขายที่นิยมมากในปัจจุบัน การจัดเก็บภาษีในส่วนนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเป็นธรรมและยุติธรรมในสังคม รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน หนึ่งในปัญหาหลักที่ประเทศไทยต้องเผชิญคือการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาจากการขายสินค้าออนไลน์ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมระหว่างผู้ประกอบการที่ปฏิบัติตามกฎหมายกับผู้หลีกเลี่ยงการจ่ายภาษี การศึกษาและวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อพัฒนาแนวทางที่จะช่วยให้การจัดเก็บภาษีมีความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การศึกษานี้จะเริ่มจากการวิเคราะห์โครงสร้างภาษีปัจจุบันเพื่อทำความเข้าใจว่ากฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีจากการขายสินค้าออนไลน์มีความเพียงพอหรือไม่ ต่อจากนั้นจะศึกษาพฤติกรรมและวิธีการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการที่ขายสินค้าบน เฟซบุ๊ก เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี่ยงภาษี รวมถึงการวิเคราะห์ข้อบกพร่องของระบบภาษีที่มีอยู่ การศึกษานี้คาดว่าจะนำไปสู่การสร้างแนวทางการปรับปรุงกฎหมายและระบบการจัดเก็บภาษี ส่วนหนึ่งของการศึกษาจะเน้นไปที่การเปรียบเทียบกับประเทศอื่นที่มีการจัดเก็บภาษีอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีนและชุมชนยุโรป ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงแนวทางที่ประสบความสำเร็จและสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับบริบทของไทยได้ การศึกษาเหล่านี้จะรวมถึงการพิจารณาถึงการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อช่วยในการตรวจสอบและจัดเก็บภาษี รวมถึงการปรับปรุงมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายภาษี การศึกษานี้คาดว่าจะนำไปสู่การเสริมสร้างความยุติธรรมทางภาษีและเพิ่มความเข้มแข็งให้กับระบบการจัดเก็บภาษีในประเทศ ซึ่งจะช่วยให้ทุกภาคส่วนได้รับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรม นอกจากนี้ยังจะสนับสนุนการพัฒนาประเทศในระยะยาวผ่านการใช้จ่ายได้จากภาษีอย่างมีประสิทธิภาพและรอบคอบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจแนวคิด ทฤษฎี หลักการในการจัดเก็บภาษีของบุคคลธรรมดาจากตลาดออนไลน์บนเฟซบุ๊ก
2. ทำให้เข้าใจหลักกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาของประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีนและสิงคโปร์ รวมถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับกรณีทำการเสียภาษีถูกต้องตามกฎหมาย
3. ทำให้เข้าใจปัญหาและข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีการขายของบนตลาดเฟซบุ๊ก
4. ทำให้ได้แนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการและสอดคล้องกับบริบทการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในบทที่ 2 จะเป็นการศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาษี หลักการจัดเก็บภาษีพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ แนวคิดเกี่ยวกับ Facebook และการจัดเก็บภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นพื้นฐานในบทที่ 3 ต่อไป

แนวความคิดเกี่ยวกับภาษี

ความหมายของภาษี

ภาษี คือ รายได้หลักของรัฐที่เก็บจากประชาชนและนิติบุคคลในลักษณะเป็นการบังคับ โดยไม่มีการตอบแทนโดยตรงจากรัฐ¹² ตามนิยามของนักวิชาการภาษีและนักเศรษฐศาสตร์ ภาษีเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐ ซึ่งรัฐจะนำรายได้จากภาษีไปใช้ในการจัดหาบริการสาธารณะและการพัฒนาประเทศ

ประเภทของภาษี

ภาษีอากรสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ¹³

1. ภาษีทางตรง (Direct taxes) คือ ภาษีที่เก็บจากผู้มีรายได้โดยตรง เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล ผู้เสียภาษีประเภทนี้มักจะรับภาระภาษีเองโดยไม่สามารถผลักภาระไปให้ผู้อื่นได้ง่าย

2. ภาษีทางอ้อม (Indirect taxes) คือ ภาษีที่ผู้เสียภาษีสามารถผลักภาระไปให้ผู้อื่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และภาษีศุลกากร ผู้บริโภคมักจ่ายภาษีนี้ผ่านการซื้อสินค้าและบริการ

¹² อรรถ ธรรมโน, (2519), การคลัง, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมสรรพสามิต, หน้า 18

¹³ เพิ่มบุญ แก้วเขียว, (2549), คู่มือการคำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ฉบับสมบูรณ์, กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์, หน้า 5.

วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษี

1. เป็นแหล่งรายได้หลักของรัฐ ใช้ในการบริหารปกครองประเทศ สนับสนุนการให้บริการสาธารณะ เช่น การศึกษา สุขภาพ ความมั่นคง
2. กระจายรายได้และทรัพย์สิน เพื่อความเป็นธรรมระหว่างรายได้ของคนรวยและคนยากจน ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
3. ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ใช้เงินภาษีในการลงทุนและพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ กระตุ้นการใช้จ่ายและการลงทุน
4. รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ควบคุมปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจผ่านนโยบายการคลัง เพื่อป้องกันเงินเฟ้อและเงินฝืด
5. ควบคุมพฤติกรรมกรรมการบริโภค ผ่านการเรียกเก็บภาษีจากสินค้าฟุ่มเฟือย เพื่อลดการบริโภคที่ไม่จำเป็น

เกณฑ์การจัดเก็บภาษี

การจัดเก็บภาษีต้องมีความสัมพันธ์ทางกฎหมายระหว่างรัฐกับบุคคล สิ่งนี้อาจเกี่ยวข้องกับสัญชาติ ถิ่นที่อยู่ ภูมิลำเนาของผู้เสียภาษี (Tax Subjective) และแหล่งที่เกิดรายได้ (Tax Objective) การจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการระบุชัดเจนถึงหลักเกณฑ์เหล่านี้เพื่อความเป็นธรรมและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผล

1. หลักแหล่งเงินได้ (Source Rule)

หลักแหล่งเงินได้ มีหลักการว่าเงินได้ที่เกิดขึ้นจากแหล่งใดควรถูกเก็บภาษีโดยประเทศที่เป็นแหล่งเงินได้นั้น โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติหรือถิ่นที่อยู่ของผู้ที่ได้รับเงินได้ การใช้หลักนี้เกิดจากเหตุผลที่ว่าประเทศที่ให้ทรัพยากรซึ่งทำให้เกิดรายได้ควรได้รับการชดเชยผ่านการเก็บภาษี ตัวอย่างเช่น ค่าสิทธิมีแหล่งเงินได้จากประเทศที่ผู้จ่ายค่าสิทธิมีถิ่นที่อยู่¹⁴ ซึ่งช่วยให้แต่ละประเทศสามารถใช้อำนาจอธิปไตยในการกำหนดกรอบการจัดเก็บภาษีจากเงินได้ที่เกิดในแผ่นดินของตนเองได้

2. หลักถิ่นที่อยู่ (Residence Rule)

ตามหลักถิ่นที่อยู่ ประเทศที่บุคคลนั้นมีถิ่นฐานหลักมีสิทธิ์เก็บภาษีจากผู้นั้น ไม่ว่าจะรายได้จะเกิดจากในหรือนอกประเทศ หลักนี้อาศัยว่าบุคคลที่ใช้ทรัพยากรสาธารณะและได้รับการคุ้มครองจากรัฐควรมีหน้าที่ตอบแทนผ่านการจ่ายภาษี นอกจากนี้ หลักนี้ยังสะท้อน

¹⁴ ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม, (2552, พฤศจิกายน), “หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสถานที่เกิดแหล่งเงินได้เพื่อประโยชน์ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา,” สรรพากรสารัน, 56 (11), หน้า 109.

ถึงการรับผิดชอบต่อสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ และเป็นการเก็บภาษีจากผู้ที่มิถิ่นที่อยู่ (residents) ในประเทศนั้นโดยตรง¹⁵

ความสำคัญของหลักเกณฑ์ทั้งสองทั้งหลักแหล่งเงินได้และหลักถิ่นที่อยู่มีบทบาทสำคัญในการจัดเก็บภาษีระหว่างประเทศ โดยช่วยให้มีการแบ่งปันภาระภาษีระหว่างประเทศต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม ทั้งสองหลักเกณฑ์ยังช่วยป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีและการซ่อนทับภาษีข้ามแดน ซึ่งเป็นปัญหาที่ท้าทายในยุคโลกาภิวัตน์ที่ธุรกรรมเศรษฐกิจสามารถข้ามพรมแดนได้อย่างง่าย

หลักการจัดเก็บภาษีที่ดี

การจัดเก็บภาษีที่ดีเป็นหลักการที่ทุกรัฐบาลจำเป็นต้องปฏิบัติตามเพื่อให้สามารถบริหารและพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักการเหล่านี้ได้รับการกำหนดขึ้นตั้งแต่ยุคของ Adam Smith นักเศรษฐศาสตร์ชื่อดังผู้กล่าวไว้ในหนังสือ "The Wealth of Nations" ว่า การจัดเก็บภาษีอากรที่ดีนั้นควรประกอบด้วยหลักเกณฑ์สำคัญ ๆ หลายประการ¹⁶

1. หลักความเป็นธรรม (Equity)

เป็นหลักการสำคัญแรกที่ต้องพิจารณา หมายความว่า ผู้เสียภาษีทุกคนควรจะเสียภาษีตามความสามารถในการชำระภาษีของตน เพื่อให้ภาระภาษีกระจายอย่างเป็นธรรมในสังคม หลักความเป็นธรรมนี้ยังสามารถแยกพิจารณาเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 หลักความเป็นธรรมในแนวนอนหมายถึงผู้ที่มีภาวะเศรษฐกิจเท่ากันควรจะเสียภาษีในอัตราเท่ากัน

1.2 หลักความเป็นธรรมในแนวตั้งกล่าวถึงการเสียภาษีที่แตกต่างกันตามความสามารถในการชำระภาษีที่แตกต่างกัน

2. หลักความแน่นอน (Certainty)

เป็นหลักการที่ระบุว่า การเรียกเก็บภาษีควรมีความชัดเจนและแน่นอน เพื่อให้ผู้เสียภาษีทราบถึงวิธีการชำระ เวลาชำระ และจำนวนภาษีที่ต้องชำระ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เสียภาษีสามารถวางแผนการเงินของตนได้

3. หลักความสะดวก (Convenience)

¹⁵ อ่างแล้ว, หน้า 108.

¹⁶ ไกรยุทธ ธีรตยา คีรินทร์, (2521), ทฤษฎีภาษีเงินได้และภาษีเงินได้ของไทย, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ กรุงเทพมหานครการพิมพ์, หน้า 13-16.

แสดงถึงความจำเป็นในการเก็บภาษีในช่วงเวลาและด้วยวิธีที่สะดวกที่สุดสำหรับผู้เสียภาษี การวางแผนการจัดเก็บภาษีที่เหมาะสมจะช่วยให้ประชาชนมีความร่วมมือกับรัฐในการเสียภาษีได้ดีขึ้น

4. หลักความประหยัด (Economy)

คือ หลักการที่ระบุว่า การจัดเก็บภาษีควรมีค่าใช้จ่ายต่ำทั้งในด้านของรัฐและของผู้เสียภาษี เพื่อให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูงและไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน

นอกจากหลักการของ Adam Smith แล้ว การจัดเก็บภาษีในปัจจุบันยังต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีอื่น ๆ โดยพิจารณาถึงลักษณะการบริหารและประเภทของภาษีที่จัดเก็บ เช่น การทำให้กฎหมายภาษีมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีโดยไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายสูงในการปฏิบัติตามกฎหมาย และโครงสร้างภาษีที่ชัดเจน ทั้งนี้ การจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่จะสร้างรายได้ให้กับรัฐเพื่อการบริหารประเทศเท่านั้น แต่ยังช่วยในการกระจายทรัพยากรและโอกาสให้กับประชาชนอย่างเท่าเทียมและเหมาะสม รวมถึงการใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรม การบริโภคและการลงทุนที่มีประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวม การจัดเก็บภาษีที่ดีจึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ประเทศมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม¹⁷

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ Electronic Commerce (E-Commerce)

ความหมายของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นการซื้อขายสินค้าและบริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นช่องทางที่ทำให้การทำธุรกิจสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ผู้ใช้เพียงมีอุปกรณ์การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เช่น คอมพิวเตอร์และโมเด็มก็สามารถเข้าถึงและดำเนินการซื้อขายได้ทันที

ความสำคัญของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ความสำคัญของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นั้นมีมาก เนื่องจากเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตได้เปลี่ยนแปลงวิธีการทำธุรกิจ ทำให้เกิดความสามารถในการเข้าถึงตลาดโลกได้อย่างไม่มีขีดจำกัด โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาสถานที่และเวลา ซึ่งเป็นการส่งเสริมการแข่งขันและความสามารถในการเข้าถึงลูกค้ากลุ่มใหม่ ๆ ทั่วโลก

¹⁷ เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, (2554), การคลังว่าด้วยการจัดสรรและกระจาย.

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีหลากหลายรูปแบบ แบ่งเป็นประเภทหลัก ๆ ดังนี้¹⁸

1. ธุรกิจ กับ ผู้บริโภค (B2C): การขายสินค้าหรือบริการโดยตรงจากธุรกิจไปยังผู้บริโภค ตัวอย่างเช่น การซื้อสินค้าผ่านเว็บไซต์อย่าง Amazon หรือ eBay
2. ธุรกิจ กับ ธุรกิจ (B2B): การซื้อขายสินค้าหรือบริการระหว่างธุรกิจกับธุรกิจ ทำให้ธุรกิจสามารถจัดซื้อสินค้าหรือวัตถุดิบจากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายได้โดยตรง
3. ธุรกิจ กับ รัฐบาล (B2G): การทำธุรกิจระหว่างบริษัทกับหน่วยงานของรัฐ
4. รัฐบาล กับ รัฐบาล (G2G): การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานรัฐบาลต่าง ๆ
5. ผู้บริโภค กับ ผู้บริโภค (C2C): การซื้อขายสินค้าระหว่างผู้บริโภคร่วมกัน ตัวอย่างเช่น การขายสินค้ามือสองบน eBay

กระบวนการของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีหลายขั้นตอน ตั้งแต่การค้นหาข้อมูลสินค้า การสั่งซื้อ การชำระเงิน การส่งมอบสินค้า และการให้บริการหลังการขาย ซึ่งทุกขั้นตอนสามารถทำผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ได้

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทสำคัญในยุคปัจจุบัน ทำให้การทำธุรกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสร้างโอกาสใหม่ ๆ ในการขยายตลาดสู่ระดับโลก ช่วยให้ทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบการเข้าถึงกันได้ง่ายและเร็วขึ้น อีกทั้งยังลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ในการดำเนินการธุรกิจ

โครงสร้างของกฎหมายภาษีอากร

โครงสร้างของกฎหมายภาษีอากรประกอบด้วยหลัก ได้แก่ หน่วยภาษีฐานภาษี อัตราภาษี วิธีการชำระภาษี การแก้ไขปัญหาภาษี และมาตรการบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร โดยแต่ละส่วนมีความสำคัญและต้องออกแบบให้เหมาะสมกับสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1. หน่วยภาษี (Tax Unit) เป็นผู้หรือองค์กรที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษี¹⁹ ตัวอย่างเช่น บุคคลธรรมดา นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วน และองค์กรที่ประกอบการเพื่อการค้าหรือหากำไร ซึ่งหน่วยภาษีสามารถแบ่งตามประเภทของภาษีอากรได้หลายประเภท รวมถึง

¹⁸ โอภาส เขียมสิริวงศ์, (2556), พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (มุมมองด้านการบริหาร), กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, หน้า 10-11.

¹⁹ จิรศักดิ์ รอดจันทร์, (2556), ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: หลักการและบทวิเคราะห์, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 186.

ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีอากรแสตมป์ และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2. **ฐานภาษี (Tax Base)** หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นมาตรฐานในการคำนวณภาษี ซึ่งสามารถเป็นรายได้ การบริโภค ทรัพย์สิน หรือสิทธิพิเศษในการประกอบการ แต่ละฐานมีความสำคัญต่อการจัดเก็บภาษีแตกต่างกัน และเลือกใช้ตามความเหมาะสมของประเภทของภาษี

3. **อัตราภาษี (Tax Rate):** เป็นอัตราที่ใช้ในการคำนวณจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระจากฐานภาษีที่กำหนด

4. **วิธีการชำระภาษี (Tax Payment):** ระบุวิธีการที่ผู้เสียภาษีต้องดำเนินการเพื่อชำระภาษี ซึ่งอาจรวมถึงการยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระเงิน

5. **การแก้ไขปัญหาภาษี (Tax Settlement):** กำหนดวิธีการแก้ไขข้อพิพาทหรือปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เสียภาษีกับหน่วยงานราชการ

6. **มาตรการบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร (Tax Sanction):** ระบุบทบัญญัติและโทษที่ใช้ในกรณีที่ผู้เสียภาษีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร

การจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพจะต้องให้ความสำคัญกับทุกส่วนของโครงสร้างนี้ เพื่อรับรองว่าการเก็บภาษีเป็นไปอย่างยุติธรรมและเหมาะสมกับสถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมในประเทศนั้นๆ

วิธีและอัตราการเสียภาษี

การกำหนดอัตราภาษีและวิธีการชำระภาษีเป็นส่วนสำคัญของระบบภาษีอากร ซึ่งสะท้อนถึงนโยบายการเงินและเศรษฐกิจของประเทศ โดยอัตราภาษีมีหลายประเภทและถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและความต้องการของรัฐในการบริหารประเทศ และการจัดเก็บรายได้จากประชาชน

อัตราภาษี คือ สัดส่วนหรือจำนวนที่ถูกกำหนดให้เป็นภาษีจากฐานภาษีที่เกี่ยวข้อง ตามคำนิยามของนักวิชาการหลายท่าน เช่น ซีมอน เจมส์ (Simon James) และแนนซี วอลล์ (Nancy Wal) อัตราภาษีถูกใช้เพื่อคำนวณจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีจากฐานภาษีที่กำหนด โดยสามารถแบ่งอัตราภาษีได้เป็นสองประเภทหลัก คือ อัตราเดียวและหลายอัตรา การใช้อัตราเดียว หมายถึง การเรียกเก็บภาษีด้วยอัตราเดียวสำหรับทุกกรณีในประเภทภาษีนั้นๆ ในขณะที่อัตราหลายอัตรา หมายถึง การใช้อัตราที่แตกต่างกันตามลักษณะของฐานภาษี หรือกลุ่มผู้เสียภาษี ตัวอย่างเช่น ในภาษีมูลค่าเพิ่ม อาจมีอัตราที่แตกต่างกันสำหรับการขายสินค้าและการให้บริการ

วิธีการชำระภาษี ในประเทศไทยและหลายประเทศแบ่งออกเป็นสามวิธีหลัก คือ

1. การหักภาษี ณ ที่จ่าย ซึ่งเป็นวิธีที่ผู้จ่ายเงินจะต้องหักภาษีออกจากเงินที่จ่ายและส่งต่อให้รัฐก่อนที่จะจ่ายเงินให้ผู้รับ วิธีนี้ช่วยให้รัฐบาลสามารถเก็บภาษีได้ทันทีเมื่อมีการเกิดรายได้²⁰
2. การประเมินตนเอง ผู้เสียภาษีมินหน้าที่ประเมินรายได้และคำนวณภาษีที่ต้องชำระเอง ซึ่งต้องชำระภาษีตามจำนวนที่คำนวณได้ภายในกำหนดเวลา²¹
3. การประเมินของเจ้าพนักงาน เป็นวิธีที่ผู้เสียภาษีต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีและรอการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ หลังจากนั้นจึงจะทราบจำนวนภาษีที่ต้องชำระ²²

แนวคิดเกี่ยวกับ Facebook

ความหมายและที่มา

Facebook เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีผู้ใช้งานอย่างกว้างขวางทั่วโลก ซึ่งเกิดจากแนวคิดของ Mark Zuckerberg และเพื่อนร่วมชั้นที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด โดยเริ่มต้นจากการเป็นแพลตฟอร์มที่ใช้ในการแนะนำตัวและเชื่อมต่อกับเพื่อน ๆ ในมหาวิทยาลัย แต่ได้ขยายวงไปยังมหาวิทยาลัยอื่น ๆ²³ และประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นเครือข่ายสังคมที่ใหญ่ที่สุดในโลก

การใช้งาน Facebook นั้นมีหลายด้าน ตั้งแต่การเป็นเครื่องมือในการสื่อสารส่วนตัวไปจนถึงการเป็นช่องทางทางการตลาดและธุรกิจ ผู้ใช้สามารถสร้างโปรไฟล์ส่วนตัวเพื่อแชร์ข้อมูลส่วนตัว รูปภาพ และกิจกรรมต่าง ๆ ให้เพื่อน ๆ ในเครือข่ายได้รับทราบ นอกจากนี้ ยังมีการสร้างหน้าเพจ (Facebook Page) ที่ใช้สำหรับธุรกิจหรือแบรนด์เพื่อติดต่อสื่อสารกับลูกค้าและ

²⁰ อรรถวรรณ พจนานุกรณ์, (2547), กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร Law of Taxation, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, หน้า 13.

²¹ อ่างแล้ว, หน้า 13.

²² กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, (2557), ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร, กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์, หน้า 3.

²³ มัณฑิตา จินดา, (2563), ใช้ Facebook ถูกวิธี ยอดขายดีขึ้น 100 เท่า, กรุงเทพฯ: บริษัท ซีอีโอดีไซน์ (มหาชน) จำกัด, หน้า 88-89.

ผู้ติดตามได้ง่ายขึ้น หน้าเพจเหล่านี้เปิดโอกาสให้กับผู้ประกอบการสามารถประชาสัมพันธ์ และจำหน่ายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มนี้ได้เป็นอย่างดี²⁴

Facebook ไม่เพียงแต่ใช้สำหรับการแบ่งปันเรื่องราวส่วนตัวเท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อที่ให้บริการด้านความบันเทิง เช่น เกมและแอปพลิเคชันต่าง ๆ ผู้ใช้สามารถใช้งานแอปพลิเคชันเหล่านี้ได้ฟรีและสามารถเชิญชวนเพื่อน ๆ มาร่วมเล่นเกมหรือใช้งานแอปพลิเคชันร่วมกัน นอกจากนี้ ยังมีการใช้ Facebook สำหรับการสื่อสารผ่านการแชทส่วนตัว ซึ่งเป็นการสนทนาที่เป็นส่วนตัวและสามารถส่งข้อความได้โดยตรงระหว่างผู้ใช้

การโต้ตอบบน Facebook มีหลายรูปแบบ เช่น การกด 'ถูกใจ' เพื่อแสดงความชื่นชม การแชร์เพื่อกระจายเนื้อหาที่น่าสนใจไปยังเพื่อน ๆ ในเครือข่าย และการแสดงความคิดเห็นที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้แสดงออกและพูดคุยกันเกี่ยวกับหัวข้อต่าง ๆ²⁵

ดังนั้น Facebook ไม่เพียงแต่เป็นเครือข่ายสังคมที่ให้ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ อย่างอิสระเท่านั้น แต่ยังเป็นแพลตฟอร์มที่รองรับการทำธุรกิจ การตลาด และเป็นสื่อให้ข้อมูล และความบันเทิง ซึ่งทำให้ Facebook กลายเป็นหนึ่งในแพลตฟอร์มที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้คนมากที่สุดในโลกยุคดิจิทัล

การทำธุรกิจใน Facebook

การทำธุรกิจใน Facebook ในปัจจุบันมีลักษณะที่หลากหลายและเป็นไปได้ตามแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้ ไม่จำเป็นต้องใช้แบบแผนเพจเพียงอย่างเดียวแล้วก็มีการใช้กลุ่มปิดที่มีจำนวนผู้ใช้มากมาย ซึ่งเป็นแนวทางที่ได้รับความนิยมในการทำธุรกิจใน Facebook

ในปัจจุบัน การทำธุรกิจใน Facebook ไม่จำกัดอยู่แค่การขายสินค้าผ่านแฟนเพจเท่านั้น แต่ยังมีใช้กลุ่มปิดเพื่อทำธุรกิจอีกด้วย ผู้ขายมักจะแบ่งปันข้อมูลและรูปภาพของสินค้าในกลุ่ม และการสื่อสารที่เกิดขึ้นมักจะเป็นการแสดงความต้องการขายออกไปโดยตรง

ในการทำธุรกิจใน Facebook ผู้ขายมักจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ต้องการขายพร้อมราคา และผู้ซื้อสามารถสอบถามและตกลงซื้อผ่านกล่องข้อความได้

²⁴ ปฐมพร เนตินันท์, (2556), การโฆษณากับพฤติกรรมผู้บริโภค, ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, หน้า 93.

²⁵ ภิชก ชัยนิรันดร์, (2553), การตลาดแนวใหม่ผ่าน Social Media] กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, หน้า 15-16

แม้ว่าผู้ขายบางครั้งอาจไม่เปิดเผยราคาและรายละเอียดของสินค้าในกลุ่มเสมอไป แต่ยังให้ผู้ซื้อสอบถามราคาผ่านกล่องข้อความ และการตกลงซื้อขายมักเกิดขึ้นผ่านช่องทาง การสื่อสารออนไลน์อื่น ๆ

สิ่งที่แตกต่างระหว่างการทำธุรกิจในรูปแบบแพนเพจและกลุ่มปิดคือ ผู้รับสารในแพนเพจมักมีลักษณะแตกต่างและไม่รู้จักกันมาก่อน เมื่อเทียบกับกลุ่มปิดที่ผู้รับสารและผู้ส่งสารจำเป็นต้องรู้จักกันในระดับหนึ่งก่อนที่จะทำธุรกิจได้

การชำระเงินในการทำธุรกิจบน Facebook มักจะใช้หลายช่องทาง เช่น การรับเงินสด ระบบ e-Payment และบัตรเงินสด อีกทั้งยังมีบัตรเงินสดทรูมันนี่ซึ่งเป็นวิธีการชำระเงินที่ยากต่อการตรวจสอบ

สรุปได้ว่า การทำธุรกิจบน Facebook มีความหลากหลายในรูปแบบและวิธีการ โดยการใช้แพนเพจและกลุ่มปิดเป็นเครื่องมือหลัก และการชำระเงินมักจะใช้หลายช่องทาง เป็นรูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาที่ผ่านมา

จากการทบทวนสรุปได้ว่า การค้าอิเล็กทรอนิกส์กับการค้าขายบนเฟซบุ๊กนั้นมีทั้งความคล้ายคลึงและแตกต่างกันในหลายประเด็น ดังนี้

1. ความคล้ายคลึงทั้งสองเป็นการซื้อขายสินค้า/บริการผ่านช่องทางออนไลน์ โดยไม่ต้องพบหน้ากันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย และมีรูปแบบการชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โอนเงิน e-Payment เป็นต้น

2. ความแตกต่าง การค้าอิเล็กทรอนิกส์ทั่วไปมีขอบเขตกว้างขวาง ครอบคลุมทั้งร้านค้าออนไลน์ แพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ซึ่งการค้าขายบนเฟซบุ๊กจำกัดอยู่ในแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กเท่านั้น ทั้งในรูปแบบแพนเพจ หรือกลุ่มปิด

3. ลักษณะของการซื้อขาย การค้าอิเล็กทรอนิกส์มีรูปแบบที่เป็นทางการและเปิดเผยต่อสาธารณะมากกว่า และการค้าขายบนเฟซบุ๊ก โดยเฉพาะในกลุ่มปิด มีลักษณะการซื้อขายแบบไม่เป็นทางการและไม่เปิดเผยมากนัก จำกัดอยู่แค่กลุ่มเฉพาะ

4. การควบคุมดูแล การค้าอิเล็กทรอนิกส์มีกฎระเบียบและการควบคุมดูแลจากหน่วยงานราชการมากกว่า การค้าขายบนเฟซบุ๊กมีการควบคุมและตรวจสอบได้ยากกว่า โดยเฉพาะในกลุ่มปิด ส่วนการซื้อขายบนแพลตฟอร์มอื่น ๆ อย่าง TikTok นั้น แตกต่างจากการค้าอิเล็กทรอนิกส์แบบเดิมและเฟซบุ๊กในด้านว่า TikTok เป็นแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ ทางด้านวิดีโอมากกว่าการค้าขายโดยตรง จึงมีการนำเสนอสินค้าผ่านคลิปวิดีโอเป็นหลัก ลักษณะการซื้อขายจึงมีความสนุกสนาน ไม่เป็นทางการ และแพร่หลายไปยังผู้ชมวิดีโอจำนวนมาก แต่ในทางกลับกันการควบคุมดูแลการค้าขายบน TikTok ก็ยากกว่าร้านค้าออนไลน์ทั่วไป

ถึงแม้จะเป็นการค้าผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งสิ้น แต่การค้าอิเล็กทรอนิกส์แบบเดิม เฟซบุ๊ก และ TikTok ก็มีลักษณะและระดับความเป็นทางการที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อความยากง่ายในการติดตามและควบคุมดูแลด้วยเช่นกัน

ความจำเป็นในการจัดเก็บภาษีอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับความจำเป็นในการจัดเก็บภาษีอากรในการทำธุรกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำคัญอย่างมาก เนื่องจากธุรกรรมเหล่านี้มีลักษณะเดียวกับธุรกรรมปกติทั่วไป เช่น การซื้อ การขาย การแลกเปลี่ยน การให้เช่า และการจ้างทำของ แต่มีการทำธุรกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น การชำระเงินผ่านระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ หรือการโอนเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ที่ต้องเสียภาษีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรา 39 ของประมวลรัษฎากรการยกเว้นหรือไม่ทำการเก็บภาษีอากรจากธุรกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อาจทำให้รัฐสูญเสียรายได้ที่ควรจะได้รับ และส่งผลให้ธุรกิจในโลกออนไลน์มีการแข่งขันไม่เท่าเทียม นอกจากนี้ การเสริมสร้างฐานการเสียภาษีอากรในธุรกิจออนไลน์ยังช่วยในการสร้างรายได้สำหรับรัฐบาลเพื่อใช้ในการพัฒนาสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะอื่น ๆ ด้วย²⁶

ดังนั้น การจัดเก็บภาษีอากรในธุรกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างรายได้สำหรับรัฐบาลและให้การแข่งขันที่เท่าเทียมในตลาดออนไลน์

หลักการจัดเก็บภาษีในภาคการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

หลักการจัดเก็บภาษีในภาคการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีความเหมาะสมตามข้อบังคับขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) มีดังนี้:²⁷

1. หลักความเป็นกลาง (Neutrality): ระบบภาษีควรเป็นกลางและเป็นธรรมระหว่างการทำธุรกรรมออนไลน์และการทำธุรกรรมในวิถีทางด้านอื่น ๆ การตัดสินใจทางธุรกิจควรพึงพอใจกับปัจจัยเศรษฐกิจมากกว่าการเสียภาษี และผู้เสียภาษีในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันควรเสียภาษีในระดับเทียบเท่ากัน

²⁶ วรวิทย์ ศิริมหาพฤกษ์, (2560), การตรวจสอบภาษีเกี่ยวกับธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิตสาขากฎหมายภาษี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า 48.

²⁷ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี, สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2565, จาก <https://tdri.or.th/2012/11/a107>.

2. **หลักประสิทธิภาพ (Efficiency):** ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบสำหรับผู้เสียภาษีและรัฐควรถูกลดลงมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

3. **หลักความแน่นอนและความเรียบง่าย (Certainty and Simplicity):** กฎระเบียบในด้านภาษีควรชัดเจนและเข้าใจง่าย ผู้เสียภาษีควรสามารถคาดคะเนผลลัพธ์ทางภาษีได้ล่วงหน้า รวมถึงการรู้เวลาและมูลค่าภาษีที่ต้องจ่าย

4. **หลักประสิทธิผลและเป็นธรรม (Effectiveness and Fairness):** ระบบภาษีควรทำให้เกิดการจัดเก็บภาษีที่ถูกต้องตามจำนวนและเวลา โอกาสในการหลบและเลี่ยงภาษีควรลดลงมากที่สุดและควรมีมาตรการป้องกันที่เหมาะสม

5. **หลักความยืดหยุ่น (Flexibility):** ระบบภาษีควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนตามการพัฒนาด้านการค้าและเทคโนโลยีได้โดยรวดเร็ว

การปฏิบัติตามหลักการเหล่านี้จะช่วยให้การจัดเก็บภาษีในภาคการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ซึ่งจะสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภาคการพาณิชย์ออนไลน์และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานทรัพยากรของรัฐบาลด้วยการเพิ่มรายได้จากภาษีอากรในภาคการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นรายได้สำคัญในยุคปัจจุบันและอนาคต

ดังนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปได้ว่า หลักการจัดเก็บภาษีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ OECD มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับประเทศไทยอย่างมาก เนื่องจากการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วในประเทศไทย โดยเฉพาะการขายสินค้าออนไลน์ผ่านสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้เกิดช่องว่างในการจัดเก็บภาษีจากกิจกรรมเหล่านี้ ซึ่งประเทศไทยได้นำหลักการจัดเก็บภาษีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ OECD มาปรับใช้ดังต่อไปนี้

1. หลักความเป็นกลาง กรมสรรพากรได้ออกประกาศให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่เสียภาษีเช่นเดียวกับการประกอบธุรกิจรูปแบบอื่น ๆ เพื่อสร้างความเป็นธรรม

2. หลักประสิทธิภาพ มีการนำระบบออนไลน์มาใช้ในการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี เพื่อลดต้นทุนและความซ้ำซ้อน

3. หลักความแน่นอนและความเรียบง่าย กรมสรรพากรได้จัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการเสียภาษีพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ประกอบการเข้าใจและปฏิบัติตามได้ง่ายขึ้น

4. หลักประสิทธิผลและเป็นธรรม มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้หลีกเลี่ยงหรือหลบเลี่ยงภาษี เพื่อสร้างความเป็นธรรมและประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี

5. หลักความยืดหยุ่น กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสภาพการณ์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การนำหลักการของ OECD มาปรับใช้จะช่วยทำให้การจัดเก็บภาษีจากกิจกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยมีประสิทธิภาพ ความเป็นธรรม และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งจะส่งผลดีต่อระบบภาษีของประเทศในระยะยาว

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีแนวคิดและเป้าหมายหลักดังนี้:

1. บรรเทาปัญหาการกระจายรายได้: ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีบทบาทสำคัญในการกระจายรายได้ โดยการเสียภาษีส่วนหนึ่งจากผู้มีรายได้สูง ไปสู่ผู้มีรายได้ต่ำ เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน

2. เป็นแหล่งรายได้ของรัฐบาล: ภาษีเงินได้เป็นแหล่งรายได้สำคัญของรัฐบาลที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินงานของรัฐ การเสริมสร้างระบบการเก็บเงินได้ที่มีประสิทธิภาพมีความสำคัญอย่างมาก

3. รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ: การจัดเก็บภาษีเงินได้ช่วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยเพิ่มรายได้ของรัฐและสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาลในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะูปโภค

4. การจัดเก็บภาษีในยุคของการซื้อขายออนไลน์: การเป็นต้นทางแหล่งรายได้ของรัฐบาล ภาษีเงินได้มีความสำคัญในการดำเนินงานในยุคของการซื้อขายออนไลน์ ซึ่งการจัดเก็บภาษีเงินได้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Facebook มีความสำคัญมากขึ้นเนื่องจากการเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐบาล

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความสำคัญในการสร้างรายได้ให้แก่รัฐบาล เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลสัมพันธ์กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา: กรณีศึกษาการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี หลักการในการจัดเก็บภาษีของบุคคลธรรมดาจากตลาดออนไลน์บนเฟซบุ๊ก และเพื่อศึกษาหลักกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีนและสิงคโปร์ รวมทั้งวิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของกรมสรรพากรในกรณีการขายของบนตลาดเฟซบุ๊ก และเพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการและสอดคล้องกับบริบทการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดในการศึกษา ดังนี้

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาอิสระนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) กล่าวคือเป็นการศึกษาโดยเป็นการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary resources) ได้แก่ ประมวลรัษฎากร กฎกระทรวงและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคำพิพากษาศาลฎีกา ขอรื้อปัญหาภาษีของกรมสรรพากร และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary resources) ซึ่งประกอบด้วยหนังสือตำรา วิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร เอกสารต่าง ๆ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อนำมาศึกษาสังเคราะห์และวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีวิจัยเพื่อหาข้อสรุปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ทั้งนี้ เพื่อให้การศึกษาในเรื่องดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) บุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก จำนวน 3 คน
2. เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการเก็บภาษีและนิติกรสังกัดสำนักงานภาษีเขต จำนวน 2 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาบททวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและน่าสนใจอื่น ๆ จากเอกสารสิ่งพิมพ์ รายงานการวิจัย หนังสือ ตำราวิชาการ วารสาร บทความทางวิชาการ เอกสารการประชุมสัมมนา และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสามารถสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตผ่านห้องสมุด และทางเว็บไซต์ต่าง ๆ ได้ รวมทั้งฐานข้อมูลกฎหมาย West Law ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อนัดหมายบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนดวัน เวลา เพื่อทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลทางโทรศัพท์ โดยมีรายละเอียดในการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

ข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data)

โดยรวบรวมข้อมูลกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเก็บภาษีการขายสินค้าออนไลน์ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รวมทั้งหนังสือขอหารือที่เกี่ยวข้องกับการเก็บภาษีการขายสินค้าออนไลน์ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

โดยการรวบรวมจากหนังสือ วารสารบทความงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา กรณีศึกษาการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญหลัก (key Informants) จำนวน 5 คน ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยโครงสร้างคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เจาะลึก ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก การหลีกเลี่ยงการเสียภาษี วิธีปิดบังการทำธุรกรรมบนเฟซบุ๊ก การตรวจสอบการจัดเก็บภาษีการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก ความมีประสิทธิภาพของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 48) พ.ศ. 2562

2. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 ขั้นตอนการเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวัน และเวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้เตรียมการศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง และขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

- 2.2 ขั้นตอนในการสัมภาษณ์ คือ ก่อนช่วงระยะเวลาการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการพูดคุยเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ และพูดคุยถึงเรื่องวัตถุประสงค์ของการ

สัมภาษณ์ พร้อมกับอธิบายเหตุผลและขอใช้เครื่องบันทึกเสียงขณะที่ดำเนินการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะทำการเก็บไว้เป็นความลับ หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงในช่วงใดเวลาใดก็ตาม ผู้วิจัยจะไม่บันทึกเสียง ณ เวลานั้นทันที

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการดำเนินการกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เพื่อนำมาซึ่งการตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย การดำเนินการในขั้นตอนนี้จึงเป็นการวิเคราะห์ผลจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการค้นหาความรู้ที่เป็นความจริง จากผู้รู้ที่รู้จริง ในประเด็นที่ค้นหาคำตอบ ข้อมูลที่ได้จึงเป็นเนื้อหา (Content) ซึ่งเขียนในลักษณะของเรียงความ เรื่องเล่า ถอดเทปบทสนทนา เนื้อความจากเอกสาร ฯลฯ

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น เริ่มต้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ทำการบันทึกเสียงไว้จากการให้สัมภาษณ์โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาถอดข้อความ หลังจากนั้นได้ทำการกำจัดข้อมูลหรือการลดทอนข้อมูล (Reduce) ซึ่งเป็นการตัดข้อมูลที่ไม่มีเกี่ยวข้องกับการวิจัยออกไป โดยผู้วิจัยจะทำการพิจารณาว่าข้อมูลที่ตัดออกไปนั้นต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจริง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถทำการวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง และสามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลได้ง่ายขึ้น โดยพิจารณาอย่างถี่ถ้วนว่าข้อมูลที่ตัดออกไปนั้นเป็นข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องจริง ๆ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกใช้การวิเคราะห์แนวคิด (Conceptual Analysis) เป็นผลการวิจัย และการวิเคราะห์รายประเด็น (Analysis by Theme) นำไปประกอบข้อมูลการอภิปรายผล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการค้าออนไลน์บน Facebook ของไทยและต่างประเทศ

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการค้าออนไลน์บน Facebook ของประเทศไทย

ความหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้ส่วนบุคคลเป็นภาษีที่เก็บมาจากประชาชนทั่วไป หรือจากเจ้าหน้าที่ภาษีที่มีลักษณะพิเศษตามกฎหมายและเกิดรายได้ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ โดยทั่วไปจะเก็บเงินทุก ๆ ปี รายได้ที่เกิดขึ้นในปีใด ผู้ได้รับรายได้มีหน้าที่ต้องแจ้งตัวเองตามแบบแสดงภาษีตามกฎหมาย ภายในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคมของปีถัดไป สำหรับผู้ได้รับรายได้ในบางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ต้องยื่นแบบแสดงภาษีรายครึ่งปี สำหรับรายได้ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรก เพื่อบรรเทาภาระภาษีที่ต้องจ่ายและรายได้ในบางกรณีกฎหมายก็กำหนดให้ผู้จ่ายมีหน้าที่รักษาภาษีหัก ณ ที่จ่ายจากรายได้บางส่วน เพื่อให้สามารถจ่ายภาษีได้เป็นเวลา ๆ

ส่วนผู้ได้รับรายได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้ส่วนบุคคลถูกแบ่งออกเป็น 5 หมวด ตามพระราชบัญญัติภาษี มาตรา 56 และมาตรา 57 ทวิ ดังนี้²⁸

1. บุคคลธรรมดา หมายถึง บุคคลที่มีชีวิต ซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปตามพระราชฎากร และพรบ. พาณิชย (มาตรา 15 ข้อแรก) ซึ่งรายได้อยู่ภายใต้เกณฑ์ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ ภาษี เพื่อเสียภาษีเงินได้ส่วนบุคคล แต่ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องความสามารถ สัญชาติ เพศ อายุ การศึกษา ศาสนา

2. ผู้ถึงแก่ความตาย หากบุคคลธรรมดาตายในปีภาษี แต่มีรายได้ขั้นต่ำตามที่ กฎหมายระบุหรือตายก่อนที่จะส่งแบบแสดงภาษี ผู้จัดการทรัพย์สินหรือผู้รับมรดกหรือ

²⁸กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, (2558), ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร, กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์, หน้า 20-21.

ผู้ครอบครองมรดกมีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงภาษีในนามของผู้ถึงแก่พิการ ตามพระราชบัญญัติ มาตรา 57 ทวิ วรรคหนึ่ง

3. มรดกที่ยังไม่ได้แบ่งแยกนั้น คือ ในปีภาษีที่ตามหลังจากปีที่มีมรดกถึงแก่พิการ ถ้ามรดกยังไม่ได้แบ่งให้แก่ผู้ใดเลยทั้งสิ้น และมรดกดังกล่าวมีรายได้จะต้องได้รับการประเมิน ในเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่พระราชบัญญัติกำหนดให้เสียภาษีที่เกี่ยวข้อง แม้ว่าจะไม่มีสถานะ ส่วนบุคคลเพียงผู้ที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงภาษีก็จะเหมือนกับบุคคลธรรมดาตาม พระราชบัญญัติมาตรา 57 วรรคสอง นั่นคือผู้จัดการทรัพย์สินหรือผู้รับมรดกหรือผู้ ครอบครองมรดกมีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงภาษีในนามของตน

4. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่เป็นนิติบุคคล หมายถึง บุคคลธรรมดา 2 คนขึ้นไป ที่ตกลงลงทุนร่วมกัน (ทุนอาจเป็นเงิน แรงงาน หรือทรัพย์สิน) เพื่อดำเนินกิจการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งปันกำไรที่สามารถได้รับจากธุรกิจที่ทำ

5. กลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล หมายถึง บุคคลธรรมดา 2 คนขึ้นไปที่ตกลงลงทุน ร่วมกัน (ทุนอาจเป็นเงิน แรงงาน หรือทรัพย์สิน) เช่นเดียวกับหมู่คู่สมรส แต่ไม่จำเป็นต้องมี วัตถุประสงค์ในการแบ่งปันกำไรที่สามารถได้รับจากธุรกิจนั้น เช่น คณะกรรมการจัดงาน การกุศล การแสดงเพลงดราม่า เป็นต้น หมู่คู่สมรสและกลุ่มบุคคลที่ต้องเสียภาษีเงินได้ส่วน บุคคลต้องไม่ได้ลงทะเบียนเป็นนิติบุคคล เพราะถ้าเป็นนิติบุคคลจะต้องเสียภาษีรายได้ นิติบุคคลทันที และผู้ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นภาษีแทนหมู่คู่สมรสหรือ กลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคลคือผู้บริหารหรือผู้จัดการตามมาตรา 56 วรรคสอง ของประมวล รัษฎากร

วิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. ฐานภาษี

ฐานภาษีในแง่กว้าง หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นพื้นฐานในการเก็บภาษี โดยอาจเป็น รายได้ การบริโภค สินทรัพย์ หรืออื่น ๆ ตามที่กำหนด ตัวอย่างของฐานภาษีที่ใช้รายได้ของ บุคคลเป็นฐานในการเก็บภาษี คือ ภาษีรายได้บุคคลธรรมดา

ส่วนฐานภาษีในแง่แคบ หมายถึง รายได้สุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่ายและลดหย่อน ตามกฎหมายแล้ว นี่คือนิติสิ่งที่ใช้ในการคำนวณอัตราภาษี

รายได้ตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากร รายได้ที่สามารถจำแนกเป็นรายได้ตามหมวดของภาษีรายได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ รายได้เงินสด สินทรัพย์ หรือผลประโยชน์ที่สามารถคำนวณเป็นเงินได้²⁹ รายได้นี้จะต้องเป็นรายได้ที่ได้รับจริงแล้วในปีภาษีนั้น

การหักค่าใช้จ่ายและลดหย่อนภาษี ก่อนที่จะคำนวณภาษีที่ต้องชำระ จำเป็นต้องหักค่าใช้จ่ายและการลดหย่อนที่กฎหมายกำหนด เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การศึกษา การบริจาค และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คำนวณภาษี หลังจากหักค่าใช้จ่ายและการลดหย่อนแล้ว รายได้ที่เหลือ คือ รายได้สุทธิ ซึ่งจะนำมาคำนวณอัตราภาษีตามขั้นบันไดที่กำหนด

การเก็บภาษีรายได้บุคคลธรรมดาจึงเป็นกระบวนการที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้รายได้สุทธิที่แท้จริงเพื่อนำไปคำนวณภาษีที่ต้องชำระอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

การเก็บภาษีรายได้จากเงินลงทุนตามมาตรา 40 (4) ของประมวลรัษฎากร ประกอบด้วยประเภทรายได้หลากหลาย ได้แก่

ดอกเบี้ย รวมถึงดอกเบี้ยจากพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก หุ้นกู้ ตั๋วเงิน และเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะมียกหักประกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งผลต่างราคาจำหน่ายตั๋วเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่จำหน่ายในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน

เงินปันผล รวมถึงเงินปันผลและส่วนแบ่งกำไรจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินต่าง ๆ ตามกฎหมายไทย

เงินโบนัส เงินโบนัสจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งเป็นตอบแทนเงินทุน

เงินลดทุน การจ่ายเงินลดทุนที่ไม่เกินกำไรและเงินที่กันไว้ร่วมกัน

เงินเพิ่มทุน การจัดสรรกำไรหรือเงินที่กันไว้เป็นหุ้นใหม่แก่ผู้ถือหุ้น

ผลประโยชน์จากการควบรวมหรือเลิกกันของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน รวมถึงผลประโยชน์ที่เกินเงินทุนจากการควบรวมหรือเลิกกัน

ผลประโยชน์จากการโอนหุ้นหรือหุ้นกู้ รวมถึงผลประโยชน์จากการโอนที่เกินกว่าเงินทุนลงทุน

ประเภทรายได้เหล่านี้ต้องถูกคำนวณและหักภาษีตามข้อกำหนดของกฎหมายภาษีเงินได้ปิโตรเลียมและมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

²⁹ สมคิด บางโม, (2540), ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, หน้า 77.

2. การหักค่าใช้จ่ายและการหักค่าลดหย่อน

2.1 การหักค่าใช้จ่าย

ภาษีรายได้ในประเทศไทยมีการจำแนกประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามมาตราต่าง ๆ ในประมวลรัษฎากร ดังนี้

มาตรา 40 (1) และ 40 (2) เงินได้จากการจ้างแรงงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งหรืองานที่ได้รับมอบหมาย สามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นเหมา 40% แต่ไม่เกิน 60000 บาท ตามมาตรา 42

มาตรา 40 (3) เงินได้จากค่าลิขสิทธิ์ ค่าตีขึ้นชื่อ หรือรายได้แบบประจำ เช่น จากพินัยกรรม หักค่าใช้จ่ายเหมา 40% แต่ไม่เกิน 60000 บาทตามมาตรา 42

มาตรา 40 (4) เงินได้จากดอกเบี้ย เงินปันผล โบนัสที่จ่ายให้กับผู้ถือหุ้น และผลประโยชน์จากการถือหุ้นหรือหุ้นกู้ เป็นต้น ไม่อนุญาตให้หักค่าใช้จ่าย.

มาตรา 40 (5) เงินได้จากการเช่าทรัพย์สิน การผลิตสัญญาเช่าซื้อ หรือการผลิตสัญญาขายผ่อน สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ตามเปอร์เซ็นต์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เช่น เช่าบ้านหักได้ 30%

มาตรา 40 (6) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ เช่น แพทย์ วิศวกร นักบัญชี สามารถหักค่าใช้จ่ายตามพระราชกฤษฎีกา โดยปกติจะหักได้ 30% แต่สำหรับแพทย์อาจหักได้ถึง 60%.

มาตรา 40 (7) เงินได้จากการรับเหมา ต้องลงทุนด้วยส่วนประกอบสำคัญของงาน นอกจากเครื่องมือ สามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นเหมาได้ 70% หรือค่าใช้จ่ายจริง.

มาตรา 40 (8) เงินได้จากการดำเนินธุรกิจ การค้า การเกษตร อุตสาหกรรม การขนส่ง หรือสิ่งอื่นที่ไม่ได้ระบุในมาตรา 40 (1) ถึง (7) อนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนด โดยปกติหักได้ 70% หรือค่าใช้จ่ายจริง³⁰

ระบบภาษีในประเทศไทยให้ความสำคัญกับการจำแนกประเภทรายได้และการหักค่าใช้จ่ายให้สอดคล้องกับลักษณะและแหล่งที่มาของรายได้เพื่อความเป็นธรรมในการเสียภาษีของผู้เสียภาษี

³⁰ วัชรรัตน์ เชื้อวงศ์บุญ และคณะ, (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560), “ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: กรณีตลาดออนไลน์บนแพลตฟอร์มในประเทศไทย ในปี 2560”, วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ, 27(2), หน้า 21-22.

2.2 การหักลดหย่อน (Personal Deductions or Exemptions)

ค่าลดหย่อนในภาษีรายได้บุคคลธรรมดา หมายถึง จำนวนเงินที่กฎหมายอนุญาตให้ผู้เสียภาษีสามารถหักออกจากรายได้พึงประเมินได้ โดยไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการหาเงินได้นั้น ๆ แต่เพื่อลดภาระภาษีที่ต้องชำระ เนื่องจากสะท้อนถึงความสามารถในการจ่ายภาษีของแต่ละบุคคลตามสถานะทางการเงินและสภาพชีวิตของพวกเขา³¹

การคำนวณภาษีรายได้บุคคลธรรมดานั้นอาศัยหลัก “ความสามารถในการจ่าย” (Ability to pay) ซึ่งหมายความว่า ผู้ที่มีรายได้สูงควรจ่ายภาษีมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย เพื่อความเป็นธรรมในการกระจายภาระภาษี ก่อนที่จะคำนวณภาษีที่ต้องชำระ ผู้เสียภาษีจะต้องนำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบปีภาษีมาหักด้วยค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการหาเงินได้นั้น ๆ และค่าลดหย่อนที่กำหนดโดยกฎหมาย ผลลัพธ์ที่ได้จากการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนคือ เงินได้สุทธิที่จะนำไปคำนวณภาษีต่อไป

สมการที่ใช้ในการคำนวณภาษีสำหรับบุคคลธรรมดาสามารถเขียนได้ดังนี้
 ภาษีที่ต้องชำระ = (รายได้พึงประเมิน - ค่าใช้จ่ายที่อนุญาต - ค่าลดหย่อนที่กำหนด) × อัตราภาษี
 โดยที่ค่าใช้จ่ายที่อนุญาตและค่าลดหย่อนจะมีการกำหนดโดยแตกต่างกันไปตามประเภทของรายได้และสถานการณ์ส่วนบุคคลของผู้เสียภาษี ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความเป็นธรรมและคำนึงถึงสภาพความสามารถในการจ่ายภาษีของแต่ละบุคคล

ดังปรากฏค่าลดหย่อนตามประมวลรัษฎากรตามตาราง 1

³¹ สุรชัย สุรดีเมธาพันธุ์, (2547), ปัญหาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้, สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า 4-6.

ตาราง 1 แสดงสรุปค่าลดหย่อนตามประมวลรัษฎากร

รายการค่าลดหย่อน	สัดส่วน	สามี-ภรรยา	
		แยกยื่น	ยื่นแบบรวมกัน
1. ส่วนตัว	30,000	30,000	60,000
2. บุตร (คน)	-	15,000	30,000
3. การศึกษาบุตร (คน)	-	2,000	4,000
4. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม			
- ต่างฝ่ายต่างกู้ยืม	100,000	100,000	200,000
- กู้รวมกัน	กึ่งหนึ่งรวมกันไม่เกิน	กึ่งหนึ่งรวมกันไม่เกิน	100,000
	100,000	100,000	
5. เบี้ยประกันชีวิต	100,000	100,000	200,000
6. เบี้ยประกันชีวิต (บำนาญ)/ คน	15% ของเงินได้ สูงสุด 200,000	15% ของเงินได้ สูงสุด 200,000	15% ของเงินได้ สูงสุด (รวมกัน) 400,000
7. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	500,000	500,000	100,000
8. RMF	15% ของเงินได้ สูงสุด 500,000	15% ของเงินได้ สูงสุด 500,000	15% ของเงินได้ สูงสุด (รวมกัน) 100,000
9. LTF	15% ของเงินได้ สูงสุด 500,000	15% ของเงินได้ สูงสุด 500,000	15% ของเงินได้ สูงสุด (รวมกัน) 1,000,000
10. กองทุนประกันสังคม	ตามที่จ่ายจริง	ตามที่จ่ายจริง	ตามที่จ่ายจริง
11. ค่าอุปการะบิดามารดา (คน)	30,000	30,000	60,000
12. ค่าอุปการะเลี้ยงดูคน พิการ	60,000	60,000	120,000

3. อัตราภาษี

อัตราภาษี หมายถึง อัตราที่เรียกเก็บจากฐานภาษีต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อนำไปคำนวณจำนวนภาษีที่ต้องจ่าย อัตราภาษีจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

3.1 อัตราแบบคงที่ อัตราภาษีอากรไม่เปลี่ยนแปลง แม้ว่าจำนวนของฐานภาษีอากรจะเปลี่ยนแปลงไป อัตราภาษีประเภทนี้ เช่น อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ร้อยละ 30 และ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ร้อยละ 7 เป็นต้น

3.2 อัตราภาษีแบบก้าวหน้า อัตราภาษีประเภทนี้จะสูงขึ้นเมื่อฐานภาษีมีมูลค่ามากขึ้น เช่น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งมีอัตราภาษีตั้งแต่อยุทธละ 5 ถึง ร้อยละ 37

3.3 อัตราภาษีแบบถดถอย อัตราภาษีอากรลดลง แม้ว่าจำนวนของฐานภาษีอากรจะเพิ่มขึ้น เช่น อัตราภาษีบำรุงท้องที่ เป็นต้น

สำหรับอัตราภาษีบุคคลธรรมดาที่มีผลใช้บังคับจนถึงปี 2565 ปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงอัตราภาษีบุคคลธรรมดาที่มีผลใช้บังคับจนถึงปี 2565

ขั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่	ช่วงเงินได้สุทธิสูงสุด ของแต่ละขั้น	อัตราภาษี ร้อยละ	ภาษีแต่ละ ขั้น เงินได้สุทธิ	ภาษีสะสม สูงสุดของ ขั้น
1-150,000	150,000	ได้รับ ยกเว้น	- *	- *
150,001-300,000	150,000	5	7,500	7,500
300,001-500,000	200,000	10	20,000	27,500
500,001-750,000	250,000	15	37,500	65,000
750,001-1,000,000	250,000	20	50,000	115,000
1,000,001-2,000,000	100,000	25	250,000	365,000
2,000,001-4,000,000	2,000,000	30	600,000	965,000
4,000,001 บาทขึ้นไป	-	35		

4. วิธียื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีบุคคลธรรมดา

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามี 2 ระยะ คือ

4.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี เป็นการยื่นแบบแสดงรายการเงินได้เฉพาะเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 6 7 หรือ 8 ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายนไม่ว่าจะมีเงินได้ประเภทอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม โดยยื่นภายในเดือนกันยายนของปีภาษีนั้น และภาษีที่เสียนำไปเป็นเครดิตหักออกจากภาษีสิ้นปีได้

4.2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี เป็นการยื่นแบบแสดงรายการเงินได้พึงประเมินที่ได้รับแล้ว ในระหว่างปีภาษี โดยยื่นภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

การยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90, 91 ผ่านอินเทอร์เน็ต มีขั้นตอนการยื่นแบบฯ ดังนี้³²

1. เข้า web site ของกรมสรรพากรที่ www.rd.go.th
2. เลือกรายการบริการยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต
3. เลือกรายการบริการยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 หรือ ภ.ง.ด. 91 แล้วแต่กรณี

³² ทัดนีญ์ เหลืองเรืองรอง, (2566), ความรู้ทั่วไปกฎหมายภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร, กรุงเทพฯ: กรุณสยาม พับลิชชิ่ง, หน้า 2128-129.

4. ถ้าเข้าสู่การใช้บริการครั้งแรก ให้เลือกรายการลงทะเบียนก่อน เมื่อได้ลงทะเบียนเรียบร้อยแล้ว ระบบจะแสดง หมายเลขผู้ใช้ และรหัสผ่านบนหน้าจอ
5. เข้าสู่ระบบโดยบันทึก หมายเลขผู้ใช้และรหัสผ่าน
6. ป้อนรายการข้อมูล ได้แก่ รายการเงินได้ ค่าลดหย่อน เงินได้ที่ได้รับยกเว้น ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ฯลฯ แล้ว คลิก "ตกลง" เพื่อยืนยันการยื่นแบบฯ
7. เมื่อได้ตรวจสอบรายการข้อมูลที่บันทึกและสั่งให้ระบบ "คำนวณภาษีแล้ว" เมื่อได้ทำรายการยื่นแบบ ภ.ง.ด.90 ภ.ง.ด.91 ผ่านอินเทอร์เน็ตเรียบร้อยแล้ว และเป็นกรณีที่มีภาษีต้องชำระ ผู้ใช้บริการจะต้องชำระภาษีทั้งจำนวนในวันใดก็ได้ภายใน กำหนดเวลายื่นแบบ โดยมีทางเลือกในการชำระภาษีวิธีใดวิธีหนึ่ง เช่น การชำระภาษีผ่าน e-payment เป็นระบบการชำระเงินพร้อมกับการยื่นรายการข้อมูลตามแบบ การชำระเงินทาง ไปรษณีย์ Pay at Post เป็นต้น

กฎหมายภาษีอีเพย์เมนต์

กฎหมายภาษีอีเพย์เมนต์ หรือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 48) พ.ศ. 2562 ถูกประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม 2562 เป็นต้นไป เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศ เป้าหมายหลัก คือ การส่งเสริมการใช้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อความสะดวกสบายของประชาชน รวมทั้งในด้านการชำระภาษีด้วย

ภายใต้กฎหมายนี้ มีข้อกำหนดสำคัญในการรายงานธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับบัญชีการเงินของประชาชนไปยังกรมสรรพากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง:

การฝากหรือโอนเงินเข้าบัญชีรวมกัน 3,000 ครั้งขึ้นไป

การฝากหรือรับโอนเงินเข้าบัญชีรวมกัน 400 ครั้ง และมียอดการทำธุรกรรมเงินรวมกันสูงถึง 2 ล้านบาทขึ้นไป

หากผู้ให้บริการธนาคารหรืออีเพย์เมนต์ละเลยไม่รายงานธุรกรรมเหล่านี้ตามที่กฎหมายกำหนด จะถูกปรับไม่เกิน 100,000 บาท และหากยังคงฝ่าฝืน อาจถูกปรับเพิ่มอีกวันละไม่เกิน 10,000 บาท จนกว่าจะมีการแก้ไขให้ถูกต้อง

นอกจากนี้ หากเจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีโดยไม่ได้รับอนุญาต มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การปรับปรุงกฎหมาย

นี้มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความโปร่งใสและความปลอดภัยในการจัดการธุรกรรมทางการเงินและการเสียภาษีในยุคดิจิทัล³³

ในบริบทของการที่บุคคลธรรมดาขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากกำไรขั้นต้นของการขายนั้น ซึ่งคำนวณจากรายได้หักด้วยต้นทุนสินค้าและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการนั้น อัตราภาษีจะเป็นอัตราก้าวหน้าตามเกณฑ์ของกรมสรรพากร อย่างไรก็ตาม มีข้อจำกัดหลายประการที่อาจทำให้บุคคลเหล่านี้หลีกเลี่ยงหรือเสียภาษีน้อยกว่าความเป็นจริง ได้แก่

1. การไม่มีการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายอย่างเป็นระบบ ทำให้ยากต่อการคำนวณกำไรสุทธิที่แท้จริง
2. การไม่ออกใบกำกับภาษีให้ลูกค้า ทำให้ยากต่อการติดตามตรวจสอบรายรับ
3. การแจ้งรายได้และกำไรน้อยกว่าความเป็นจริง
4. การอ้างค่าใช้จ่ายเกินจริงมาหักลดหย่อนภาษี

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถตีความได้ว่ากฎหมายภาษีอีเพย์เมนต์หรือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 48) พ.ศ. 2562 มีความสัมพันธ์และช่วยแก้ไขปัญหการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดากรณีการค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊กได้หลายประการ ดังนี้

1. การรายงานข้อมูลธุรกรรมทางการเงิน กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์และผู้ให้บริการอีเพย์เมนต์ต้องรายงานข้อมูลธุรกรรมการฝาก/โอนเงินของบุคคลธรรมดาที่มีจำนวนครั้งและมูลค่ารวมเกินเกณฑ์ที่กำหนด ไปยังกรมสรรพากร ซึ่งจะช่วยให้สามารถติดตามตรวจสอบรายได้ของผู้ค้าออนไลน์ได้ง่ายขึ้น
2. การป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี การที่ผู้ค้าออนไลน์ต้องทำธุรกรรมทางการเงินเพื่อรับชำระสินค้าผ่านบัญชีธนาคารหรือผู้ให้บริการอีเพย์เมนต์ ทำให้ยากต่อการปกปิดรายรับจากการขายสินค้า เนื่องจากข้อมูลธุรกรรมจะถูกรายงานไปยังกรมสรรพากรแล้ว
3. การสร้างระบบภาษีที่มีประสิทธิภาพ การที่รัฐบาลมีข้อมูลธุรกรรมทางการเงินของผู้ค้าออนไลน์ จะทำให้สามารถประมาณการจำนวนรายได้จากการค้าออนไลน์ได้แม่นยำยิ่งขึ้น ช่วยให้การวางแผนและจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากขึ้น

³³ สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 27, 2022, from <https://www.eta.or.th/th/Useful-Resource/Knowledge-Sharing/Perspective-on-Future-of-e-Commerce.aspx>

4. การลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎหมายฉบับนี้มีบทลงโทษสำหรับธนาคาร หรือผู้ให้บริการที่ไม่รายงานข้อมูล ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มความมั่นใจให้ทุกฝ่ายปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ดังนั้น กฎหมายภาษีอียิปต์จึงช่วยแก้ปัญหาการหลบเลี่ยงภาษีในกลุ่มผู้ค้าออนไลน์ทุกประเภทได้ เนื่องจากครอบคลุมไปถึงการติดตามตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินของบุคคลเหล่านั้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการค้นหาและจัดเก็บภาษีจากรายได้ที่แท้จริง

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการค้าออนไลน์บน Facebook ของต่างประเทศ

1. ประเทศออสเตรเลีย

ในประเทศออสเตรเลีย พระราชบัญญัติภาษีเงินได้พึงประเมิน 1997 (Income Tax Assessment Act, 1997) มาตรา 4-1 ระบุถึงบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีซึ่งรวมถึงบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล เช่น บริษัทเอกชนและบริษัทมหาชน นอกจากนี้ยังรวมถึงหน่วยภาษีอื่น ๆ³⁴ ที่กำหนดโดยกฎหมาย ประเภทของผู้เสียภาษีสามารถแยกได้เป็นสามหมวดหมู่หลักตามสถานะการพำนักในออสเตรเลีย ดังนี้:

1.1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ บุคคลธรรมดา ซึ่งสามารถแบ่งบุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ออกเป็น 3 ประเภท โดยจะมีความรับผิดชอบในการเสียภาษีเงินได้และอัตราภาษีที่แตกต่างกัน ดังนี้

1.1.1 ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย (Residents of Australia): บุคคลเหล่านี้จะต้องนำรายได้ที่ได้รับทั่วโลกมาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา^{35 36 37} ซึ่งรวมถึงรายได้ที่ได้รับทั้งในและนอกประเทศออสเตรเลีย คำนิยามของ “ผู้มีถิ่นที่อยู่ใน” ในออสเตรเลียรวมถึง

³⁴ Income Tax Assessment Act 1997 Section 4-1 Who must pay income tax
Income tax is payable by each individual and company, and by some other entities.

³⁵ Income Tax Assessment Act 1997 Section 995-1

³⁶ Income Tax Assessment Act 1997 Section 6-10 (4)

³⁷ Income Tax Assessment Act 1936 Section 6

บุคคลที่มีภูมิลำเนาในออสเตรเลียหรือมีการพำนักอยู่ในประเทศนานกว่าครึ่งปีภาษี และไม่มี ความประสงค์จะอยู่อาศัยถาวรนอกประเทศออสเตรเลีย

1.1.2. ผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย (Non-residents): บุคคลเหล่านี้ จะเสียภาษีเฉพาะจากรายได้ที่มีแหล่งที่มาจากในออสเตรเลียเท่านั้น ไม่ต้องนำรายได้จาก ต่างประเทศมาคำนวณภาษีในออสเตรเลีย นั่นคือ พวกเขาจะไม่ถูกจัดเก็บภาษีจากรายได้ ทั่วโลกเหมือนกับผู้มีถิ่นที่อยู่ในออสเตรเลีย

1.1.3. ผู้มีถิ่นที่อยู่ชั่วคราวในประเทศออสเตรเลีย (Temporary Residents): บุคคลเหล่านี้เข้ามาในออสเตรเลียด้วยวีซ่าชั่วคราว และไม่ถือว่ามีถิ่นที่อยู่ถาวรในออสเตรเลีย ตามคำนิยามของกฎหมายประกันสังคม โดยพวกเขาจะไม่มีคู่สมรสหรือบุตรที่ถือว่าเป็นผู้ พำนักถาวรในออสเตรเลีย³⁸

ปีภาษีในออสเตรเลียเริ่มต้นจากวันที่ 1 กรกฎาคม และสิ้นสุดในวันที่ 30 มิถุนายน ของปีถัดไป ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องยื่นแบบแสดงรายการเงินได้และจ่ายภาษีตามรายได้ที่ ได้รับในปีภาษีนั้น ๆ การกำหนดผู้มีหน้าที่เสียภาษีในแต่ละประเภทช่วยให้ระบบภาษีของ ออสเตรเลียสามารถเก็บภาษีได้อย่างเหมาะสมและตรงกับสถานะการพำนักของแต่ละบุคคล

1.2. เงินได้ที่ต้องนำมาเสียภาษี

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในออสเตรเลียมีการแบ่งประเภทเงินได้ เป็นหลายรูปแบบเพื่อความชัดเจนในการเสียภาษี ดังนี้

1.2.1 เงินได้จากการจ้างแรงงาน: รวมถึงเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าคอมมิชชั่น เงินโบนัส และสวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับจากการทำงานไม่ว่าจะเป็นการทำงานเต็มเวลา หรือพาร์ทไทม์ ตัวอย่างเช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าคอมมิชชั่น โบนัส สวัสดิการ หรือประโยชน์ อื่น ๆ เป็นต้น

1.2.2 เงินบำนาญและเงินค่าหวด: เงินที่ได้รับจากบริษัทประกันชีวิตหรือเงินที่ รัฐจ่าย เช่น เงินสงเคราะห์บุตรพิการ

1.2.3 เงินได้จากการลงทุน: รวมถึงดอกเบี้ย เงินปันผล ค่าเช่า และเงินได้จาก การบริหารจัดการการลงทุนในทรัสต์³⁹

³⁸ Income Tax Assessment Act 1997 Section 995-1.

³⁹ Australian Taxation Office, (n.d.), Investment income, Retrieved on 2 November 2023, From <https://www.ato.gov.au/individuals/income-and-deductions/income-you-must-declare/investment-income/>

1.2.4 เงินได้จากการประกอบธุรกิจ: เงินที่ได้รับจากการขายสินค้าหรือบริการ ในกิจการของตน รวมถึงรายได้จากการเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน⁴⁰

1.2.5 เงินได้ที่ได้รับจากต่างประเทศ: เงินได้จากการทำงาน ลงทุน หรือการ ดำเนินธุรกิจในต่างประเทศ ซึ่งจะต้องเสียภาษีหากเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในออสเตรเลีย⁴¹

1.2.6 เงินได้จากการสนับสนุนทางอินเทอร์เน็ตหรือ Crowdfunding: รวมถึง การระดมทุนจากผู้ให้บริการระบบคราด์ฟัฟนดิ้ง เงินบริจาค หรือรางวัลจากผู้สนับสนุน⁴²

1.2.7 เงินได้อื่น ๆ: เช่น เงินชดเชยจากการว่างงาน สิทธิของพนักงานในการ ซื้อหุ้นบริษัทราคาถูก รางวัลจากการเสี่ยงโชคหรือการแข่งขัน⁴³

แต่ละประเภทเงินได้เหล่านี้มีการกำหนดเงื่อนไขและข้อบังคับที่แตกต่างกัน เพื่อรองรับความเป็นธรรมในระบบภาษีและคำนึงถึงสถานการณ์ของผู้เสียภาษีในหลาย ๆ ด้าน

1.3 อัตราภาษี

อัตราภาษีที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สามารถแบ่ง ได้เป็นสองตารางตามลักษณะการเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย ดังนี้

⁴⁰ <https://www.abr.gov.au/business-super-funds-charities/applying-abn>

⁴¹ Australian Taxation Office, Foreign income, Retrieved on 2 November 2023, From <https://www.ato.gov.au/individuals/income-and-deductions/income-you-must-declare/foreign-income/>.

⁴² Australian Taxation Office, Crowdfunding, Retrieved on 2 November 2023, From <https://www.ato.gov.au/individuals/income-and-deductions/income-you-must-declare/crowdfunding/>.

⁴³ Australian Taxation Office, Other income, Retrieved on 2 November 2023, From <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Income-you-must-declare/Other-incom>

ตาราง 3 แสดงอัตราภาษีสำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย นับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2016 เป็นต้นไป

Taxable income	Tax on this income
0-\$18200	Nil
\$18201-\$37000	19c for each \$1 over \$18200
\$37001-\$87000	\$3572 plus 32.5c for each \$1 over \$37000
\$87001-\$180000	\$19822 plus 37c for each \$1 over \$87000
\$180001 and over	\$54232 plus 45c for each \$1 over \$180000

ที่มา: Australian Taxation Office “Individual income tax rates Resident” Retrieved on 2 November 2022 From <https://www.ato.gov.au/rates/individual-income-tax-rates/>

จากตาราง จะเห็นได้ว่า ในกรณีที่มีเงินได้ตั้งแต่ 0-\$18200 ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ ส่วนที่เกิน \$18200 แต่ไม่เกิน \$37000 ให้เสียภาษีเงินได้จากส่วนที่เกินในอัตราร้อยละ 19 หากมีเงินได้ตั้งแต่ \$37001 แต่ไม่เกิน \$87000 ให้เสียภาษีเงินได้จากส่วนที่เกินในอัตราร้อยละ 32.5 และกรณีที่มีเงินได้ตั้งแต่ \$87001-\$180000 ให้เสียภาษีเงินได้จากส่วนที่เกินในอัตราร้อยละ 37 สำหรับเงินได้ตั้งแต่ \$180001 ให้เสียภาษีเงินได้จากส่วนที่เกินในอัตราร้อยละ 45 ทั้งนี้ อัตราภาษี ดังกล่าวใช้เป็นฐานในการคำนวณนับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2016 เป็นต้นไป

ตาราง 4 แสดงอัตราภาษีสำหรับผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย นับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2016 เป็นต้นไป

Taxable income	Tax on this income
0-\$87000	32.5c for each \$1
\$87001-\$180000	\$28275 plus 37c for each \$1 over \$87000
\$180001 and over	\$62685 plus 45c for each \$1 over \$180000

ที่มา: Australian Taxation Office “Individual income tax rates Foreign resident” Retrieved on 2 November 2022 From <https://www.ato.gov.au/rates/individual-income-tax-rates/>

จากตาราง จะเห็นว่าผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย หากมีเงินได้ตั้งแต่ 0-\$87000 จะต้องเสียภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ 32.5 ส่วนเงินได้ตั้งแต่ \$87001-\$180000

จะต้องเสียภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ 37 และเงินได้ตั้งแต่ \$180001 ขึ้นไปจะต้องเสียภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ 45 ทั้งนี้ อัตราภาษีดังกล่าวใช้เป็นฐานในการคำนวณนับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2016 เป็นต้นไป

1.4. การตรวจสอบธุรกิจที่รับชำระค่าสินค้าและบริการเป็นเงินสดด้วยวิธีจับคู่รายการ

ในปี 1990 รัฐบาลออสเตรเลียได้เริ่มใช้มาตรการต่างๆ เพื่อตรวจสอบการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ไม่ถูกต้อง โดยหนึ่งในนั้นคือ การใช้หมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี (Tax File Numbers: TFNs) และวิธีการจับคู่รายการ (Data matching) เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการเก็บภาษี ซึ่งมาตรการเหล่านี้ช่วยให้สามารถตรวจจับการเสียภาษีที่ไม่เต็มจำนวนจากผู้ประกอบการที่มีการรับชำระค่าสินค้าหรือบริการเป็นเงินสดและไม่ยื่นรายการหรือยื่นรายการแต่รายงานเงินได้ต่ำกว่าความเป็นจริง⁴⁴

สำนักงานออสเตรเลียนใช้วิธีการนี้ในการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มาหลากหลาย และประมวลผลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับรายการที่ผู้มีเงินได้ยื่นไว้ นอกจากนี้ สำนักงานก็ยังเปิดโอกาสให้ผู้มีเงินได้ที่อาจพบว่ามีกรยื่นรายการหรือรายงานเงินได้ผิดพลาดสามารถติดต่อเพื่อเปิดเผยข้อมูลหรือแก้ไขข้อมูลด้วยตนเองก่อนที่ระบบจะตรวจพบความไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นการลดโอกาสในการถูกลงโทษและเพิ่มความยุติธรรมให้กับผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติตามกฎหมาย

1.5 แหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการประมวลผล

รัฐบาลออสเตรเลียได้นำมาตรการที่สำคัญมาใช้เพื่อปรับปรุงการตรวจสอบและเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจที่มีการรับชำระค่าสินค้าและบริการเป็นเงินสดที่อาจไม่ได้รับรายงานเข้าสู่ระบบอย่างถูกต้อง มาตรการหลักที่ใช้คือการให้หมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี (Tax File Numbers: TFNs) และระบบจับคู่ข้อมูล (Data matching) ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาที่หลากหลาย ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยมีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลธุรกิจเพื่อตรวจสอบการเสียภาษีอย่างถูกต้อง

⁴⁴ สืบค้นจาก <https://www.dto.gov.au/calculators-and-tools/audits-computer-assisted-verification-e-audit-and-risk-assessm>

ข้อมูลหลักที่นำมาใช้ในการประมวลผล ได้แก่:⁴⁵

1.5.1 ข้อมูลการใช้บัตรเครดิตและบัตรเดบิต: ซึ่งได้รับจากธนาคาร และสถาบันการเงินต่าง ๆ ที่ให้บริการธุรกิจในออสเตรเลีย ช่วยติดตามการได้รับชำระเงินผ่านช่องทางเหล่านี้

1.5.2 ข้อมูลการจดทะเบียนยานพาหนะ: เป็นข้อมูลมาจากทะเบียนยานพาหนะที่มีการขายหรือโอน และการจดทะเบียนใหม่

1.5.3 ข้อมูลการขายออนไลน์: ครอบคลุมรายละเอียดของการขายสินค้าออนไลน์ที่มีมูลค่าสูง โดยสำนักงานภาษีออสเตรเลีย จะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของการขายสินค้า ปริมาณ และมูลค่าของการขาย

1.5.4 ข้อมูลการชำระเงินแบบพิเศษ: เช่น การชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่จัดการโดยผู้ให้บริการต่าง ๆ ข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำไปพิจารณาร่วมกับข้อมูลการใช้บัตรเครดิต

1.5.5 ข้อมูลจากการให้บริการรถยนต์และการขนส่งสาธารณะ (Ride-sourcing): รวมถึงการให้บริการผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์^{46 47}

นอกจากนี้ สำนักงานภาษียังได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินธุรกิจและข้อมูลที่เป็นกรีนฟุตเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของธุรกิจ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรายการและป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี ซึ่งการปรับปรุงนี้ช่วยให้สามารถจัดการกับการเลี่ยงภาษีที่ไม่ถูกต้องและสนับสนุนการเลี่ยงภาษีที่ยุติธรรม

⁴⁵ Wickerson, John, (1994), "The Changing Roles of Taxpayer Audit Programs: Some Recent Developments in the Australian Taxation Office," Revenue Law Journal, Vol. 4: Iss. 2, Article 2, p.125–128.

⁴⁶ Australian Taxation Office, Crowdfunding, Retrieved on 2 November 2023, From <https://www.ato.gov.au/individuals/income-and-deductions/income-you-mustdeclare/crowdfunding/>.

⁴⁷ Australian Taxation Office, Other income, Retrieved on 2 November 2023, From <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Income-you-mustdeclare/Other-income/>.

ภาพ 2 แสดงใบรายงานงบบกกิจการ

ที่มา: Australian Taxation Office “Example activity statement” Retrieved on 8 November 2022 From [https://www.ato.gov.au/Business/Business-activity-statements-\(BAS\)/In-detail/Instructions/PAYG-instalments-how-to-complete-your-activity-statement-labels/?page=3](https://www.ato.gov.au/Business/Business-activity-statements-(BAS)/In-detail/Instructions/PAYG-instalments-how-to-complete-your-activity-statement-labels/?page=3).

ทั้งนี้ อัตราส่วนจากงบบกกิจการ จะประกอบไปด้วย การซื้อที่มีได้เป็นทุน (non-capital purchases to total sales) เช่น การซื้อขายหุ้น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจ ตามปกติ เงินที่ได้จ่ายไปเป็นค่าซ่อมแซม เงินค่าอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

ยอดขายจากการขายที่ไม่ต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ (GST-freesales to total sales) หมายถึง สินค้าและบริการที่ไม่ต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ (GST) และได้ขายหรือให้บริการโดยปราศจากภาษีสินค้าและบริการนั้น

อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนที่จะนำมาใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างธุรกิจของผู้มีเงินได้กับธุรกิจอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกัน เพื่อพิจารณาว่ารายได้นั้นสัมพันธ์กับค่าใช้จ่าย หรือไม่ เรียกว่า อัตราส่วนเกณฑ์มาตรฐานที่สำคัญ (Key benchmark ratio) ทั้งนี้ หากรายได้ไม่สัมพันธ์กับค่าใช้จ่าย อาจหมายความว่าธุรกิจนั้นไม่รายงานเงินได้ทั้งหมดหรือบางส่วน นอกจากใช้เพื่อตรวจสอบการไม่รายงานเงินได้ของผู้ประกอบธุรกิจแล้ว อัตราส่วน

เกณฑ์มาตรฐานที่สำคัญนี้ยังถูกใช้เป็นเครื่องมือ ในการประเมินภาษีของสำนักภาษีออสเตรเลีย อีกด้วย

1.6. เกณฑ์มาตรฐานข้อมูล

เกณฑ์มาตรฐานข้อมูล เป็นช่วง (range) ที่นำมาใช้ในการคาดการณ์เงินได้ ของผู้ประกอบการธุรกิจจากฐานของแรงงานและวัสดุที่ใช้ในการจัดทำสินค้าหรือบริการนั้น ๆ ซึ่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานในกรณีนี้ เป็นข้อมูลที่ได้รับจาก บรรดาอุตสาหกรรม และสมาคมการค้า (trade associations) ต่าง ๆ ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ในการ เปรียบเทียบระหว่างธุรกิจของผู้มีเงินได้กับช่วงของเกณฑ์มาตรฐานในธุรกิจชนิดเดียวกัน และช่วยในการประมาณการผลประกอบการของผู้มีเงินได้จากแรงงานและวัสดุที่ได้ใช้ในการ ผลิตและบริการ โดยจะใช้วิธีการนี้เฉพาะกับผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศออสเตรเลีย เท่านั้น⁴⁸

1.6.1 การใช้เกณฑ์มาตรฐานและวิธีคำนวณ

สำนักภาษีออสเตรเลียได้ให้คำแนะนำในการนำเกณฑ์มาตรฐานมาปรับ ใช้กับธุรกิจของผู้มีเงินได้ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมข้อมูลและสถิติของผู้มีเงินได้ให้พร้อม การคำนวณ ตามเกณฑ์มาตรฐานนั้น ข้อมูลที่จำเป็นต่อการคำนวณ ได้แก่ รายได้ (turnover) ต้นทุนขาย (cost of sales) ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (total expenses) ค่าเช่า (rent) ค่าแรงงาน (labor) ยอดขาย ของพนักงาน (sales per employee) และงบกิจการประจำปีที่เกี่ยวข้อง (activity statements for the relevant year) นอกจากนี้ยังมีข้อมูลบางรายการที่อาจจำเป็นต้องใช้ ได้แก่ รายการภาษีใน ปีที่เกี่ยวข้อง (tax return for the relevant year) ใบกำกับภาษีในการซื้อขาย (tax invoices for sales and purchases) รายงานการซื้อจากผู้ผลิต (suppliers) บัญชีธนาคาร (bank statements) สมุดเช็ค (cheque book)

ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาธุรกิจและเกณฑ์มาตรฐานที่จะนำมาใช้กับธุรกิจของ ผู้มีเงินได้

ขั้นตอนที่ 3 การคำนวณ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 คำนวณด้วยแอปพลิเคชัน วิธีนี้ผู้มีเงินได้จะต้องติดตั้งแอปพลิเคชัน ของสำนักภาษีออสเตรเลีย (ATO App) ซึ่งมีให้ติดตั้งทั้งใน Google play (สำหรับมือถือที่ใช้

⁴⁸You, Chuanman, Law and Policy of Platform Economy in China, (January 1, 2020), You Chuanman, 'Law and Policy of Platform Economy in China' (2020) 39 Computer Law & Security Review, 1, p.1-2.

ระบบปฏิบัติการ Android) ใน App store (สำหรับมือถือที่ใช้ระบบปฏิบัติการ IOS) และ Windows store (สำหรับมือถือที่ใช้ระบบปฏิบัติการ Windows Phone) ซึ่งแอปพลิเคชันนี้ไม่ได้มีความสามารถเฉพาะ การคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานเพื่อเปรียบเทียบการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากธุรกิจที่รับชำระค่าสินค้าและบริการเป็นเงินสดเท่านั้น แต่ยังสามารถคำนวณการเสียภาษีเงินได้ ข่าวสารที่น่าสนใจ ของภาษีเงินได้และข้อมูลอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย

วิธีที่ 2 คำนวณด้วยตัวเอง วิธีนี้เป็นการคำนวณเพื่อหาอัตราส่วนร้อยละ ตัวอย่างสูตรการคำนวณเช่น (ค่าที่กำหนด/รายได้) X 100 = อัตราส่วนร้อยละของเกณฑ์มาตรฐาน (Benchmark Ratio Percentage) อัตราส่วนที่คำนวณได้จะต้องนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน แบบเฉพาะเจาะจงของธุรกิจแต่ละประเภท หมายความว่า อัตราส่วนที่คำนวณได้ของธุรกิจประเภทใด ชนิดใด ก็จะต้องนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของธุรกิจประเภทนั้นชนิดนั้น

ในปี 1990 รัฐบาลออสเตรเลียได้พัฒนาวิธีการตรวจสอบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยใช้หมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี (Tax File Numbers TFNs) และระบบจับคู่ข้อมูล (Data matching) เพื่อปรับปรุงความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการเก็บภาษีอย่างถูกต้องและเที่ยงตรง สำนักงานภาษีออสเตรเลีย (ATO) ใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลากหลายทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงการรายงานจากธนาคารและการจดทะเบียนต่าง ๆ เช่น การขายสินค้าออนไลน์ ยานพาหนะ และการใช้บัตรเครดิต ข้อมูลเหล่านี้ถูกนำมาประมวลผลเพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบธุรกิจในอุตสาหกรรมเดียวกัน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรายได้กับค่าใช้จ่าย เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี⁴⁹

นอกจากนี้ สำนักงานภาษีออสเตรเลีย (ATO) ได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลประกอบการของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินธุรกิจ และเกณฑ์มาตรฐานข้อมูล รวมถึงการคำนวณอัตราส่วนเกณฑ์มาตรฐานสำคัญ (Key benchmark ratio) ที่ช่วยในการตรวจสอบความเสมอภาคในการรายงานรายได้ และการประเมินภาษีอย่างถูกต้อง

สำหรับการคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐาน สำนักงานภาษีออสเตรเลีย (ATO) มีขั้นตอนการเตรียมข้อมูล ค้นหาธุรกิจและเกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสม และใช้แอปพลิเคชัน ATO หรือการคำนวณด้วยตัวเองเพื่อเปรียบเทียบระหว่างธุรกิจในอุตสาหกรรมเดียวกัน ช่วยให้

⁴⁹ สืบค้นจาก <https://www.ato.gov.au/calculators-and-tools/audits-computer-assisted-verification-e-audit-and-risk-assessmen>

ผู้ประกอบการสามารถประเมินภาษีและรายงานข้อมูลทางการเงินของตนได้อย่างแม่นยำและตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

2.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในสาธารณรัฐประชาชนจีน ถือเป็นตลาดอีคอมเมิร์ซที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยในปี 2565 มีผู้ใช้บริการซื้อขายสินค้าออนไลน์กว่า 812 ล้านคน และมูลค่าการซื้อขายผ่านอีคอมเมิร์ซกว่า 40.2 ล้านล้านหยวน⁵⁰ และในขณะเดียวกัน จีนก็ให้ความสำคัญต่อการประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยอีคอมเมิร์ซ (E-commerce Law of the People's Republic of China) และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ปี 2562 เป็นต้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภคชาวจีนเป็นสำคัญ โดยกฎหมายอีคอมเมิร์ซใหม่ของจีน กำหนดเพิ่มเติมว่า บุคคลที่จำหน่ายสินค้าผ่านการถ่ายทอดสดออนไลน์ต่าง ๆ บนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ อย่าง วีแชท บิลลีเนส ต้องลงทะเบียนเป็นผู้ขายสินค้าหรือบริการออนไลน์ จากเดิมที่ถือว่าบุคคลธรรมดาที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการออนไลน์ บนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซในรูปแบบเว็บไซต์เท่านั้นที่ต้องลงทะเบียนตามกฎหมาย เป็นต้น⁵¹ ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจที่ขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก จึงต้องมีหน้าที่เสียภาษีตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายภาษีของจีน ได้แก่ Law of the People's Republic of China on Enterprise Income Tax (Adopted at the Fifth Session of the Tenth National People's Congress on March 16, 2007)

ดังนั้นแล้ว ผู้ประกอบการทั้งท้องถิ่นและต่างชาติที่ลงทุนหรือดำเนินธุรกิจ จะต้องเข้าใจและปฏิบัติตามกฎหมายภาษีที่กำหนด ซึ่งประกอบไปด้วยหลายประเภทหลัก ๆ ดังนี้

2.1.1 ประเภทภาษี

1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT): นี่คือนิติภาษีที่เก็บจากยอดมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ มีการแบ่งผู้เสียภาษีออกเป็นสองกลุ่ม คือ ผู้เสียภาษีทั่วไปและผู้เสียภาษีวิสาหกิจขนาดเล็ก ซึ่งกลุ่มหลังจะจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อย 3

2) ภาษีบริโภค (Excise Tax): เป็นภาษีที่เก็บจากผลิตภัณฑ์บางประเภท เช่น บุหรี่, เครื่องสำอาง, และยานพาหนะ อัตราภาษีนี้จะคำนวณจากราคาหรือปริมาณของสินค้า

⁵⁰ http://paper.people.com.cn/rmrbhwb/html/2023-07/03/content_26002643.htm.

⁵¹ Weijun Huang. The E-commerce Law of the People's Republic of China: E-commerce platform operators' liability for third-party patent infringement.

3) ภาษีเงินได้จากการประกอบกิจการ: นี่คือภาษีที่เรียกเก็บจากเงินได้ของวิสาหกิจ ตั้งแต่ปี 2551 ทั้งวิสาหกิจทุนจีนและต่างชาติต้องชำระภาษีในอัตราเดียวกันคือร้อยละ 25 แต่มีการลดหย่อนสำหรับกรณีพิเศษในอัตราร้อยละ 15 และ 20

4) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: ภาษีนี้เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่หรือมีแหล่งเงินได้ในจีน และคำนวณจากเงินได้ของบุคคลเหล่านั้น

การทำความเข้าใจประเภทและอัตราภาษีเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีในจีนอย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.1.2 ผู้มีหน้าที่รับภาระภาษี ได้แก่

ภาษีถือเป็นหน้าที่สำคัญของบุคคลที่ประกอบการลงทุนหรือทำธุรกิจ มีหลายประเภทภาษีที่นักธุรกิจและนักลงทุนควรรู้ ได้แก่

1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT): เก็บจากมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการขายสินค้าหรือบริการ มีผู้เสียภาษี 2 ประเภท คือ ผู้เสียภาษีทั่วไป และผู้เสียภาษีวิสาหกิจขนาดเล็กที่จ่ายภาษีในอัตราร้อยละ 3

2) ภาษีบริโภค: เก็บจากสินค้าฟุ่มเฟือยบางชนิด เช่น บุหรี่และเครื่องสำอาง อัตราภาษีขึ้นอยู่กับสินค้าและราคาหรือปริมาณหรือขนาดของสินค้า ในอัตราภาษีที่แตกต่างกัน

3) ภาษีเงินได้จากการประกอบกิจการ: ใช้อัตราเดียวคือร้อยละ 25 สำหรับทุกวิสาหกิจ โดยมีอัตราลดหย่อนพิเศษที่ ร้อยละ 15 และร้อยละ 20 สำหรับกรณีพิเศษ

4) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่หรือเงินได้ในจีน และคำนวณจากเงินได้ของบุคคลนั้น

นอกจากนี้ยังมีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับผู้ที่พำนักในจีนเพื่อจุดประสงค์ของการเสียภาษี บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในจีนเป็นเวลาต่อเนื่องกันมากกว่า 183 วันในปีภาษี ถือเป็นผู้อยู่พำนักและต้องเสียภาษีจากรายได้ทั่วโลก ในขณะที่บุคคลที่อาศัยน้อยกว่า 183 วันถือว่าเป็นผู้อยู่ไม่พำนักและต้องเสียภาษีเฉพาะจากรายได้ที่มาจากจีนเท่านั้น การจัดเก็บภาษีในจีนมีการระบุชัดเจนและมีการจัดเก็บอย่างเข้มข้นเพื่อให้แน่ใจว่านักลงทุนและผู้ประกอบการต่างชาติปฏิบัติตามกฎหมายภาษีของจีนอย่างถูกต้อง

2.1.3 ประเภทเงินได้ที่ต้องชำระภาษี ได้แก่⁵²

ภาษีเป็นภาระหน้าที่ของทุกบุคคลที่ประกอบการลงทุนหรือทำธุรกิจ ซึ่งภาษีหลักที่นักธุรกิจควรรู้ ประกอบด้วย

1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม: เก็บจากมูลค่าเพิ่มในการขายสินค้าหรือการให้บริการ แบ่งเป็นผู้เสียภาษีทั่วไปและผู้เสียภาษีวิสาหกิจขนาดเล็กที่จ่ายในอัตราร้อยละ 3

2) ภาษีบริโภค: เก็บจากสินค้าฟุ่มเฟือยบางชนิด อัตราภาษีขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้า

3) ภาษีเงินได้จากการประกอบกิจการ: ใช้อัตราเดียวกันที่ ร้อยละ 25 สำหรับทุกวิสาหกิจ แต่มีอัตราพิเศษ ร้อยละ 15 และ ร้อยละ 20 สำหรับกรณีที่ได้รับสิทธิพิเศษ

4) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: ครอบคลุมบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่หรือเงินได้ในจีน

นอกจากนี้ รายได้จากเงินเดือน ค่าจ้าง และผลประโยชน์อื่น ๆ จากการจ้างงานต้องเสียภาษี ส่วนเงินสมทบประกันสังคมในจีนไม่ต้องเสียภาษี ในขณะที่การชำระเงินสำหรับประกันสังคมต่างประเทศต้องเสียภาษี

บุคคลที่พำนักในจีนนานกว่า 183 วันถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่เพื่อการเสียภาษี และต้องเสียภาษีจากรายได้ทั่วโลก หากน้อยกว่านั้น ต้องเสียภาษีจากรายได้ในจีนเท่านั้น และการจ่ายภาษีจะขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่อยู่ในประเทศและการมีรายได้ที่เกี่ยวข้องกับจีน รวมถึงรายได้จากการจ้างงาน ค่าเช่า และการโอนทรัพย์สิน ภายในอาณาเขตจีน หรือรายได้ที่เกิดจากการใช้สิทธิพิเศษหรือทรัพย์สินทางปัญญาในจีน

2.1.4 การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นไปตามอัตราตามที่กำหนดไว้ในตาราง

ตาราง 5 แสดงอัตราการเสียภาษีของบุคคลธรรมดา

Annual taxable income (CNY*) (1)	Tax rate (%)	Quick deduction (CNY)
0 to 36000	3	0
Over 36000 to 144000	10	2520
Over 144000 to 300000	20	16920

⁵² <https://taxsummaries.pwc.com/peoples-republic-of-china/individual/income-determination>

ตาราง 5 (ต่อ)

Annual taxable income (CNY*) (1)	Tax rate (%)	Quick deduction (CNY)
Over 300000 to 420000	25	31920
Over 420000 to 660000	30	52920
Over 660000 to 960000	35	85920
Over 960000	45	181920

2.1.5 การหักค่าใช้จ่ายในการเสียภาษี

ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (IIT) ในประเทศจีนสำหรับผู้อยู่อาศัย มีการอนุญาตให้หักลดหย่อนได้หลายประเภทเพื่อลดภาระภาษี รายการหักลดหย่อนหลักประกอบด้วย

1) การหักเงินขั้นพื้นฐานมาตรฐาน: 60,000 หยวนต่อปี หรือ 5,000 หยวนต่อเดือน

2) การหักเงินเฉพาะ: ได้แก่ เงินสมทบประกันสังคมของจีนและเงินสมทบกองทุนที่อยู่อาศัยตามกฎหมาย

3) การหักเงินเพิ่มเติมโดยเฉพาะ: รวมถึงค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษามบุตร การศึกษาต่อเนื่อง ดอกเบี้ยจำนอง ค่าเช่า ค่าดูแลผู้สูงอายุ ค่ารักษาพยาบาลหลัก ค่าดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และค่าลดหย่อนอื่น ๆ ที่อนุญาต

4) การบริจาคเพื่อการกุศล: สามารถหักลดหย่อนได้ถึงร้อยละ 30 ของรายได้ที่ต้องเสียภาษี

5) การหักเงินส่วนบุคคลสำหรับผู้ที่ไม่ได้มีถิ่นที่อยู่: จำกัดที่การหักเงินขั้นพื้นฐานที่ 5,000 หยวนต่อเดือน

รายได้จากการจ้างงาน ค่าตอบแทนบำนาญบำนาญ และการได้มาของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ยังถือเป็นส่วนหนึ่งของรายได้ที่ต้องเสียภาษีและอาจมีการหักลดหย่อนเพิ่มเติมตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎหมาย

3. ประเทศสิงคโปร์

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ตลาด E-Commerce ของสิงคโปร์ มีการเติบโตเป็นอย่างมาก โดยในปี 2562 มีมูลค่าตลาด 4,906 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 147,315 ล้านบาท) และปี 2563 (ที่มีสถานการณ์ COVID-19 เป็นปัจจัยเร่งนั้น) ตลาด E-Commerce ในสิงคโปร์

โตถึง 6,024 ล้านเหรียญสหรัฐ (ประมาณ 180,885 ล้านบาท) ซึ่งถือเป็นมูลค่าสูงที่สุดในอาเซียน⁵³

3.1 หลักการจัดเก็บภาษีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ประเทศสิงคโปร์มีหลักการจัดเก็บภาษีสำคัญของหลักการ ได้แก่ หลักแหล่งเงินได้และหลักถิ่นที่อยู่

3.1.1 หลักแหล่งเงินได้ของสิงคโปร์กำหนดว่าเฉพาะรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมหรือแหล่งที่มาภายในประเทศ รวมถึงรายได้ต่างประเทศที่นำเข้ามาในสิงคโปร์เท่านั้นที่จะต้องเสียภาษี เพื่อช่วยในการปฏิบัติตามหลักนี้ สิงคโปร์ได้นำระบบการคิดราคาตามหลักอิสระ (arm's length) มาใช้ในกลุ่มบริษัทในเครือ เพื่อให้แน่ใจว่าการทำธุรกรรมระหว่างบริษัทที่เกี่ยวข้องกันจะเป็นไปตามราคาตลาดปกติ เงินได้ของปีใดในสิงคโปร์จะถูกประเมินภาษีในปีถัดไป โดยใช้หลักปีปฏิทินเริ่มจากวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม

3.1.2 หลักถิ่นที่อยู่สำหรับนิติบุคคลในสิงคโปร์คือการมีการควบคุมและบริหารจัดการธุรกิจภายในประเทศ นิติบุคคลที่ถูกพิจารณาว่ามีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์จะได้รับประโยชน์จากอนุสัญญาภาษีซ้อนที่สิงคโปร์ทำกับประเทศอื่น ส่วนบุคคลธรรมดาถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์หากพวกเขาอาศัยหรือทำงานในสิงคโปร์ตั้งแต่ 183 วันขึ้นไปในปีปฏิทินใด ๆ และหากอยู่ในประเทศต่อเนื่องกันหลายปีก็จะถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในทุกปีที่อยู่นั้น

การจัดเก็บภาษีในสิงคโปร์นี้ทำให้นักลงทุนและนิติบุคคลต่างชาติที่ดำเนินกิจการในสิงคโปร์ต้องเข้าใจชัดเจนถึงกฎเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดเพื่อการวางแผนทางการเงินและภาษีที่มีประสิทธิภาพ

ภาษีเงินได้ (Income Tax Act)

นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายในประเทศและนิติบุคคลต่างประเทศต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลหากรายได้เกิดขึ้นหรือได้รับในสิงคโปร์ บริษัทที่จดทะเบียนในสิงคโปร์ และ Registered business trust สามารถได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐเป็นเงินสดอัตราร้อยละ 5 ของรายได้ สูงสุดไม่เกิน 5,000 SGD ต่อปี.

สำหรับบุคคลธรรมดา ถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์หากพำนักในประเทศไม่น้อยกว่า 183 วันในปีปฏิทินใด ๆ การพำนักอาจคาบเกี่ยวกันระหว่างสองปีปฏิทินหรือมากกว่า ทำให้ถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์ตลอดระยะเวลาที่ระบุ

⁵³ สืบค้นจาก https://www.ditp.go.th/contents_attach/718861/718861.pdf.

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax)

กฎหมายภาษีกำหนดให้นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนที่จัดตั้งขึ้นในประเทศ ต้องเสียภาษีเงินได้จากรายได้ที่เกิดหรือได้รับในสิงคโปร์ โดยบุคคลธรรมดาจะถือว่ามียกเว้นที่อยู่ในสิงคโปร์หากพำนักอยู่ไม่น้อยกว่า 183 วันในปีปฏิทินใด ๆ ระบบภาษีของสิงคโปร์ใช้หลักอาณาเขต (Territorial Income) ที่จัดเก็บภาษีเฉพาะเงินได้ที่เกิดขึ้นในสิงคโปร์และเงินได้จากต่างประเทศที่นำเข้ามาในสิงคโปร์เท่านั้น รวมทั้งยังมีการให้สิทธิพิเศษในการหักลดหย่อนภาษีเงินได้สำหรับบุคคลและนิติบุคคลในกรณีต่าง ๆ ตามกฎหมายภาษีท้องถิ่น ปีภาษีในสิงคโปร์เป็นไปตามปีปฏิทินจาก 1 มกราคมถึง 31 ธันวาคมของทุกปี และเงินได้ของปีใดจะต้องเสียภาษีในปีถัดไปด้วย อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิงคโปร์ เป็นอัตราก้าวหน้าโดยมีอัตราตั้งแต่ว้อยละ 3.5 ถึงร้อยละ 20 ดังปรากฏตามตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 6 แสดงอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสิงคโปร์

เงินได้สุทธิ (ดอลลาร์สิงคโปร์ SGD)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ไม่เกิน 20,000	0
20,001-30,000	2
30,001-40,000	3.50
40,001-80,000	7
80,001-120,000	11.50
120,001-160,000	15
160,001-200,000	18
200,001-240,000	19
240,001-280,000	19.50
280,000-320,000	20
320,001 ขึ้นไป	22

3.2 ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายของสิงคโปร์เป็นไปตามมาตรา 45 ของ Income Tax Act 1947⁵⁴ กำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้ตามที่กฎหมายกำหนด ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เมื่อมีการจ่ายเงินได้ตามที่กฎหมายกำหนดให้กับผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล

กฎหมายภาษีกำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้หักภาษี ณ ที่จ่ายสำหรับการจ่ายเงินได้ที่กฎหมายกำหนดให้แก่บุคคลที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์ โดยต้องนำส่งเงินภาษีที่หักไว้ให้กับ Inland Revenue Authority of Singapore (IRAS) ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปหลังจากที่มีการจ่ายเงินได้⁵⁵ รายได้ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายรวมถึงดอกเบี้ย ค่านายหน้า ค่าเช่า ค่าธรรมเนียมการจัดการ กำไรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ และรายได้จากการใช้ข้อมูลหรือความรู้ทางเทคนิค อัตราภาษีที่หักและถือเป็นภาษีสุดท้ายแตกต่างกันไปตามประเภทของรายได้⁵⁶ โดยมีอัตราตั้งแต่ร้อยละ 10 ถึง ร้อยละ 15 ของรายได้รวม.

นอกจากนี้ สิงคโปร์ใช้ระบบ Single Tier สำหรับเงินปันผล ซึ่งเงินปันผลที่จ่ายจากบริษัทในสิงคโปร์หลังจากวันที่ 1 มกราคม 2008 จะได้รับการยกเว้นจากภาษีเงินได้ โดยไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายไม่ว่าผู้รับจะมีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์หรือไม่ก็ตามสิงคโปร์มีระบบการจัดเก็บ

⁵⁴ 45. (1) Where a person is liable to pay to another person not known to him to be resident in Singapore any interest which is chargeable to tax under this Act, the person paying the interest shall — (a) deduct therefrom tax —

(i) where the person to be paid is an individual or a Hindu joint family, at the rate of 22%;

(ii) where the person to be paid is any other person, at the rate of 17%; or

(iii) where section 43(3) or (3A) is applicable to the person to be paid, at the rate specified in that provision, on every dollar of the interest; and (b) immediately give notice of the deduction of tax and pay to the Comptroller the amount so deducted, and every such amount deducted shall be a debt due from him to the Government and shall be recoverable in the manner provided by section 89.

⁵⁵ สำนักนโยบายภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, อ้างแล้ว เชิงบรรณที่ 7, หน้า 63.

⁵⁶ 8 Inland Revenue Authority of Singapore, Types of Payment & the Applicable Withholding Tax Rates, Retrieved on 16 November 2022, From <https://www.iras.gov.sg>.

ภาษีที่มีหลักการสำคัญสองประการ ได้แก่ หลักแหล่งเงินได้และหลักถิ่นที่อยู่ ซึ่งทั้งสองหลักนี้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิธีการเก็บภาษีในประเทศนี้

กฎหมายการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสิงคโปร์รวมอยู่ใน Income Tax Act ซึ่งกำหนดให้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์ต้องเสียภาษีเงินได้ ภาษีเหล่านี้ประกอบด้วยเงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส ค่านายหน้า กำไรจากการขายหลักทรัพย์ และผลประโยชน์อื่น ๆ จากการเกษียณอายุ นอกจากนี้ ยังมีภาษีหัก ณ ที่จ่ายสำหรับการจ่ายเงินได้ต่าง ๆ ให้กับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในสิงคโปร์ โดยต้องหักภาษีและส่งให้กับองค์กรจัดเก็บภาษีของสิงคโปร์

การจัดเก็บภาษีในสิงคโปร์นี้จึงเป็นระบบที่มีความชัดเจนและเข้มงวด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ภาษีที่จัดเก็บได้สอดคล้องกับกิจกรรมภายในประเทศและการจัดการที่มีอยู่อย่างแท้จริงในสิงคโปร์ รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาธุรกิจในระดับสากล ผ่านนโยบายภาษีที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

เปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในการขายสินค้าและบริการผ่านเฟซบุ๊กของประเทศไทย ออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน และสิงคโปร์

จากการศึกษาข้อมูลการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในการขายสินค้าและบริการผ่านเฟซบุ๊กของประเทศไทย ออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน และสิงคโปร์ สามารถเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตาราง 7 แสดงเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในการขายสินค้าและบริการผ่านเฟซบุ๊กของประเทศไทย ออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน และสิงคโปร์

ประเด็น	ไทย	ออสเตรเลีย	สิงคโปร์	สาธารณรัฐประชาชนจีน
กฎหมายพิเศษ	มีกฎหมายพิเศษ	ไม่มีแต่ใช้	ไม่มีแต่ใช้	ไม่มีแต่ใช้
ในการจัดเก็บ	ในการจัดเก็บ	กฎหมาย the	กฎหมายIncome	กฎหมาย
ภาษีเงินได้	ภาษีเงินได้	Income Tax	Tax Act 1947	ENTERPRISE
บุคคลธรรมดา	บุคคลธรรมดา	Assessment Act		INCOME TAX
	ในการขาย	1997		LAW OF THE
	สินค้าและ			PEOPLE'S

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็น	ไทย	ออสเตรเลีย	สิงคโปร์	สาธารณรัฐประชาชนจีน
ในการขายสินค้าและบริการผ่านเฟซบุ๊ก	บริการผ่านเฟซบุ๊ก			REPUBLIC OF CHINA
ประเภทของเงินได้	ประเภทเงินได้	เงินได้จากการประกอบธุรกิจ	เงินได้จากการประกอบธุรกิจ	เงินได้จากการประกอบธุรกิจ
หักค่าใช้จ่าย	หักค่าใช้จ่าย	มีการหักค่าใช้จ่ายจากการประกอบธุรกิจ	มีการหักค่าใช้จ่ายจากการประกอบธุรกิจ	มีการหักค่าใช้จ่ายจากการประกอบธุรกิจ
การตรวจสอบธุรกรรม	มีการตรวจสอบธุรกรรม	ใช้ระบบตรวจสอบธุรกรรมของสำนักงานภาษีออสเตรเลีย	ใช้ระบบตรวจสอบธุรกรรมของสำนักงานภาษีสิงคโปร์	ใช้ระบบตรวจสอบธุรกรรมของสำนักงานภาษีจีน

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาจากการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก

1. ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาบนเฟซบุ๊ก

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากร้านค้าออนไลน์บนแพลตฟอร์ม เช่น Facebook นั้นมีความซับซ้อนและต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอย่างเคร่งครัด บุคคลที่ดำเนินการร้านค้าเหล่านี้ ไม่ว่าจะป็นในนามบุคคลธรรมดาหรือจดทะเบียนพาณิชย์เป็นชื่อร้านค้า ต่างก็ต้องรับผิดชอบในการยื่นแบบภาษีและชำระภาษีเงินได้ให้ถูกต้องตามกฎหมายภาษีที่บังคับใช้

กรมสรรพากรไทยกำหนดให้ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ต้องคำนวณเงินได้พึงประเมินจากการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจที่หลากหลาย รวมถึงการขายสินค้าหรือบริการผ่านอินเทอร์เน็ต โดยเงินได้เหล่านี้จะถูกจัดเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 ตามมาตรา 40

ของประมวลรัษฎากร ซึ่งรวมถึงเงินได้จากกิจกรรมทางธุรกิจ การขายอสังหาริมทรัพย์ หรือการให้บริการต่าง ๆ ที่ดำเนินการภายในประเทศ

ในการคำนวณภาษีเงินได้ ผู้ประกอบการต้องหักค่าใช้จ่ายที่จ่ายออกจริงจากเงินได้พึงประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินได้สุทธิ หลังจากนั้นจะหักค่าลดหย่อนตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อคำนวณหาฐานภาษีที่ต้องชำระ ขั้นตอนนี้ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดภาระภาษีที่แท้จริงที่พวกเขาต้องรับผิดชอบได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังมีการกำหนดเงื่อนไขสำหรับผู้ที่ได้รับรายได้ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงาน รวมถึงเงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และผลประโยชน์อื่น ๆ ที่เกิดจากการทำงาน ซึ่งก็ต้องรวมอยู่ในการคำนวณเงินได้สุทธิเช่นกัน

ปัญหาหลักในการจัดเก็บภาษีจากร้านค้าออนไลน์บน Facebook คือ การประเมินรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสม เนื่องจากอาจมีการรายงานรายได้หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจนำไปสู่การคำนวณภาษีที่ไม่แม่นยำ ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบการต้องมีการบันทึกข้อมูลทางการเงินอย่างรอบคอบและทำความเข้าใจในกฎหมายภาษีที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาในการตรวจสอบและการจัดเก็บภาษีที่อาจเกิดขึ้น

ค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้หรือค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หัก (Deductible Expenses)

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากร้านค้าออนไลน์เป็นกระบวนการที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอย่างเคร่งครัด ผู้ดำเนินการร้านค้าออนไลน์ทั้งในนามบุคคลธรรมดาหรือชื่อร้านค้าจดทะเบียนต้องรับผิดชอบในการยื่นแบบภาษีและชำระภาษีเงินได้ที่ถูกต้องตามกฎหมายที่บังคับใช้ โดยมีขั้นตอนการหักค่าใช้จ่ายที่ชัดเจนเพื่อคำนวณภาษีที่ต้องชำระอย่างแม่นยำ

ค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้หรือค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากรายได้ถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการคำนวณภาษีเงินได้ ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ต้องเป็นรายจ่ายที่จำเป็นและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาหรือการก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมิน ซึ่งรวมถึงค่าจ้างลูกจ้าง ค่าสินค้า ค่าโฆษณา และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินธุรกิจ

การหักค่าใช้จ่ายจากรายได้จะแบ่งออกเป็นสองประเภทคือการหักค่าใช้จ่ายทั่วไปและการหักค่าใช้จ่ายเฉพาะ โดยการหักค่าใช้จ่ายทั่วไปเป็นการหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาซึ่งเงินได้และเป็นรายจ่ายที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจ สำหรับการหักค่าใช้จ่ายเฉพาะจะเป็นการหักตามความจำเป็นและสมควรตามที่กฎหมายกำหนด

ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์สามารถเลือกวิธีการหักค่าใช้จ่ายในรูปแบบของการหักเหมาหรือการนำค่าใช้จ่ายจริงที่เกิดขึ้นมาหัก เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นและความเหมาะสมกับลักษณะของการดำเนินธุรกิจแต่ละประเภท การเลือกหักค่าใช้จ่ายแบบเหมาที่คิดเป็นร้อยละของรายได้ถือว่าสะดวกและง่ายตายสำหรับร้านค้าที่มีรายได้จำนวนมาก ในขณะที่การหักค่าใช้จ่ายจากการคำนวณจริงต้องมีหลักฐานสนับสนุนที่ชัดเจนเพื่อการตรวจสอบจากหน่วยงานภาษี

สำหรับการคำนวณภาษีนั้น จะต้องทำการคำนวณตามอัตราภาษีขั้นบันไดที่กฎหมายกำหนด โดยจะต้องหักค่าใช้จ่ายก่อนจากนั้นจึงคำนวณภาษีจากเงินได้สุทธิที่เหลือ ซึ่งนับเป็นกลยุทธ์สำคัญในการบริหารภาระภาษีให้เหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจของแต่ละร้าน

การหักค่าลดหย่อน

การจัดเก็บภาษีจากการขายสินค้าออนไลน์ผ่าน Facebook เผชิญกับความท้าทายหลายประการที่รัฐบาลต้องพิจารณาให้รอบคอบ เพื่อให้แน่ใจว่าการจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยุติธรรม แม้ว่าตลาดออนไลน์จะเป็นแหล่งรายได้สำคัญของประเทศ แต่ความไม่ชัดเจนในการติดตามและตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินเป็นปัญหาหลักที่ทำให้การจัดเก็บภาษีไม่มีประสิทธิผล

ผู้ขายออนไลน์มักใช้วิธีการต่าง ๆ ในการรับเงิน ทั้งการชำระเงินสดต่อหน้า หลังจากการตกลงซื้อขายออนไลน์ การใช้ระบบ e-Payment ที่มีการบันทึกข้อมูลธุรกรรม และการใช้บัตรเงินสดที่สามารถใช้จ่ายได้เหมือนเงินสด วิธีการเหล่านี้แตกต่างกันในเรื่องของการติดตามและตรวจสอบ การจ่ายเงินสดเป็นวิธีที่ทำให้ยากต่อการตรวจสอบเพราะไม่มีหลักฐานการชำระเงิน ในขณะที่ระบบ e-Payment อำนวยความสะดวกให้รัฐบาลสามารถตรวจสอบได้ง่ายกว่า บัตรเงินสดก็ยังคงมีข้อจำกัดเช่นเดียวกับการใช้เงินสด

อีกประเด็นหนึ่งคือ การที่หลายร้านค้าออนไลน์เลือกไม่จดทะเบียนพาณิชย์หรือไม่เข้าสู่ระบบการเสียภาษีที่ถูกต้อง การจดทะเบียนเป็นฐานข้อมูลที่ช่วยให้รัฐบาลสามารถติดตามและตรวจสอบการเคลื่อนไหวทางการเงินได้ แต่หากผู้ประกอบการเลือกที่จะไม่จดทะเบียน ก็จะทำให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างยากลำบาก นอกจากนี้ การไม่เห็นประโยชน์โดยตรงจากการจ่ายภาษีอาจทำให้ผู้ประกอบการไม่มีแรงจูงใจที่จะเสียภาษีอย่างเต็มที่

ทางรัฐบาลควรหาแนวทางในการจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพและยุติธรรม ซึ่งอาจรวมถึงการส่งเสริมการจดทะเบียนธุรกิจออนไลน์และการใช้ระบบภาษีที่เข้าใจง่าย และเป็นมิตรกับผู้ประกอบการ การให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของการ

เสียหายและการนำเงินภาษีที่เก็บได้ไปใช้ในการพัฒนาสาธารณูปโภคและบริการต่าง ๆ อาจช่วยเพิ่มความยินยอมและการเข้าร่วมในระบบภาษีให้แก่ผู้ประกอบการได้

2. ปัญหาการรายงานธุรกรรมที่เกิดขึ้นบนตลาดออนไลน์

การรายงานธุรกรรมทางการเงินในตลาดออนไลน์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นการตอบสนองต่อความท้าทายในการจัดเก็บภาษีจากการค้าออนไลน์ที่เติบโตอย่างรวดเร็ว รัฐบาลไทยได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 48) พ.ศ. 2562 เพื่อส่งเสริมการใช้ระบบการชำระเงินและธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินการของภาครัฐ ซึ่งไม่เพียงแต่เพิ่มความสะดวกให้ประชาชนแต่ยังช่วยให้กรมสรรพากรสามารถติดตามข้อมูลเพื่อจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่รายงานข้อมูลธุรกรรมของบุคคลที่มีความเคลื่อนไหวทางการเงินเฉพาะ⁵⁷ สำหรับการรายงานนี้มุ่งเป้าไปที่ธุรกรรมที่มีลักษณะเฉพาะที่ระบุโดยกรมสรรพากร เช่น จำนวนการฝากหรือรับโอนเงินในบัญชีต่าง ๆ ซึ่งมีผลดีทั้งต่อการดำเนินการของรัฐและเป็นการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี

ข้อดีของการนำระบบรายงานธุรกรรมลักษณะเฉพาะมาใช้ ได้แก่:⁵⁸

1. การเพิ่มประสิทธิภาพของกรมสรรพากรในการจัดเก็บภาษี โดยการนำข้อมูลจากธุรกรรมที่รายงานมาวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อจัดเก็บภาษี
2. ส่งเสริมความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐ ทำให้ประชาชนสามารถตรวจสอบความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีได้
3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการที่ปฏิบัติตามกฎหมาย เนื่องจากสามารถใช้ข้อมูลธุรกรรมในการขอสินเชื่อหรือขยายธุรกิจได้ง่ายขึ้น

ข้อเสียที่เกิดขึ้น ได้แก่:⁵⁹

1. การหลีกเลี่ยงการรายงานโดยผู้ประกอบการที่มุ่งหน้าไปใช้ช่องทางทางการเงินที่ไม่ต้องรายงานหรือการรับชำระเป็นเงินสด
2. การกระจายบัญชีการเงินไปยังหลายบุคคลเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจจับ

⁵⁷ อริยพร โปธิใส, (ก.ย.-ต.ค. 2565), “การจัดเก็บภาษีเงินได้จากการขายสินค้าออนไลน์,” จุลนิตี, หน้า 1-3.

⁵⁸ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี สำนักงานสรรพากรพื้นที่นนทบุรี เขต 1.

⁵⁹ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี สำนักงานสรรพากรพื้นที่นนทบุรี เขต 2.

3. ภาระของการเก็บข้อมูลและจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง ซึ่งอาจทำให้ผู้ประกอบการ รู้สึกว่าเป็นเรื่องยุ่งยากและก่อให้เกิดความไม่เต็มใจในการรายงาน

การประยุกต์ใช้พระราชบัญญัตินี้ในทางปฏิบัติจะต้องคำนึงถึงการสร้างความสมดุลระหว่างประโยชน์และข้อเสีย เพื่อให้ระบบการจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยุติธรรม ขณะเดียวกันก็ต้องมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกและลดความซับซ้อนให้กับผู้ประกอบการ จึงจะสามารถสร้างระบบภาษีที่ทั้งมีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย

3. ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้จากผู้ขายสินค้าออนไลน์ที่ไม่ได้อยู่ในประเทศไทย

การขยายตัวของการค้าอิเล็กทรอนิกส์ทั่วโลกได้เปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์การค้า และท้าทายระบบการจัดเก็บภาษีของหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย ซึ่งต้องเผชิญกับปัญหาในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากผู้ขายสินค้าออนไลน์ที่ไม่ได้ตั้งอยู่ภายในประเทศ ปัญหาหลักที่เกิดขึ้นมาจากการที่กฎหมายภาษีไทยมีความชัดเจนในการจัดเก็บภาษีจากบุคคลที่มีแหล่งเงินได้ในประเทศ แต่กลับพบอุปสรรคในการติดตามและจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการขายออนไลน์นอกเขตแดน

หลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีตามประมวลรัษฎากร

ประมวลรัษฎากรไทยระบุว่าผู้ที่มีเงินได้จากงานหรือทรัพย์สินในไทยจะต้องเสียภาษีไม่ว่าจะได้รับเงินได้จากที่ใดก็ตาม นอกจากนี้ยังระบุถึงบุคคลธรรมดาที่พำนักอยู่ในไทย นานถึง 180 วันในปีภาษีใด ๆ ถือว่าเป็นผู้มีฐานภาษีในไทย แต่ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อผู้ขายไม่ได้อยู่ในไทยและไม่มีกิจการหรือทรัพย์สินในไทย

การจัดเก็บภาษีจากผู้ขายสินค้าออนไลน์ต่างชาติ

ข้อจำกัดหลักในการจัดเก็บภาษีจากผู้ขายต่างชาติคือการขาดกิจการทางกายภาพในไทย ซึ่งทำให้ผู้ขายเหล่านี้ไม่ต้องเสียภาษีในไทยตามหลักการที่มีเงินได้จากแหล่งในไทย นอกจากนี้ การใช้ช่องทางทางการเงินต่างชาติในการทำธุรกรรมยังทำให้กรมสรรพากรไทย มีความยากลำบากในการตรวจสอบและจัดเก็บภาษีจากเหล่านักธุรกิจเหล่านี้

มาตรการที่ควรพิจารณาเพื่อปรับปรุง

1. **การพัฒนาระบบรายงานธุรกรรม:** ควร มีระบบที่บังคับให้ผู้ให้บริการชำระเงินทุกรายที่ดำเนินการในไทยต้องรายงานธุรกรรมที่เกี่ยวกับผู้ซื้อในไทย ไม่ว่าจะผ่านช่องทาง การเงินใดก็ตาม

2. **การส่งเสริมความตระหนักรู้:** ควรมีการแจ้งให้ผู้ขายสินค้าออนไลน์ต่างชาติ เข้าใจถึงข้อบังคับและความรับผิดชอบทางภาษีเมื่อมีการขายสินค้าให้กับผู้ซื้อในไทย

การพัฒนาและบังคับใช้มาตรการเหล่านี้จะช่วยให้ไทยสามารถรับมือกับการหลีกเลียงภาษีในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมและยุติธรรมมากขึ้น ทำให้สามารถสร้างรายได้จากธุรกิจออนไลน์ที่เติบโตอย่างรวดเร็วและยั่งยืน

4. ปัญหาการจัดเก็บภาษีสินค้าประเภทจับต้องไม่ได้บนเฟสบุ๊ก

การขยายตัวของการค้าอิเล็กทรอนิกส์ได้นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของสินค้าประเภทจับต้องไม่ได้ หรือ Intangible Goods ที่จำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ รวมถึงเฟสบุ๊ก ปัญหาหลักที่เกิดขึ้นในการจัดเก็บภาษีสินค้าประเภทนี้คือการยืนยันตัวตนและการรายงานธุรกรรมที่เกิดขึ้นอย่างโปร่งใส โดยเฉพาะเมื่อผู้ขายอาจไม่มีสถานที่ประกอบการอย่างชัดเจนและทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ยากต่อการตรวจสอบ

4.1 ภาพรวมสินค้าจับต้องไม่ได้และความท้าทายทางภาษี

สินค้าจับต้องไม่ได้ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books), ซอฟต์แวร์และบริการสตรีมมิ่ง ไม่มีต้นทุนในการผลิตและส่งมอบแบบดั้งเดิม เนื่องจากสามารถจัดจำหน่ายและส่งมอบผ่านทางดิจิทัลได้ทันที นี่ทำให้เกิดความท้าทายในการตรวจสอบและพิสูจน์ว่าธุรกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นจริง อีกทั้งยังยากต่อการจับต้องและวัดผลในแง่ของภาษี

4.2 การจัดเก็บภาษีและ การตรวจสอบ

การจัดเก็บภาษีสำหรับสินค้าเหล่านี้มักขึ้นอยู่กับการรายงานของผู้ขายเอง ซึ่งอาจนำไปสู่การหลีกเลียงภาษีหรือการรายงานที่ไม่ครบถ้วน ประเทศต่าง ๆ ต้องพิจารณาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อสามารถตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับสินค้าประเภทนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 ความยุติธรรมในการจัดเก็บภาษี

ปัญหาของความยุติธรรมในการจัดเก็บภาษีเกิดขึ้นเมื่อมีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบภาษีและผู้ที่ไม่อยู่ ผู้ขายที่มีสถานที่ประกอบการชัดเจนและผู้ที่ทำเนิกรทางออนไลน์เท่านั้น ความไม่เท่าเทียมนี้สามารถส่งผลเสียต่อการแข่งขันและความยุติธรรมในการจัดเก็บภาษี

แนวทางแก้ไข

เพื่อจัดการกับปัญหาการจัดเก็บภาษีจากการค้าอิเล็กทรอนิกส์อย่างเหมาะสม ประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ อาจพิจารณาแนวทางต่อไปนี้

1. พัฒนากฎหมายที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการค้าอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สามารถติดตามและจัดเก็บภาษีได้อย่างเหมาะสมส่งเสริมการใช้ระบบการชำระเงินที่สามารถตรวจสอบได้ เพื่อลดการหลีกเลี่ยงภาษี

2. สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงิน

3. การแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายและมาตรการเหล่านี้จะช่วยให้การจัดเก็บภาษีจากสินค้าประเภทจับต้องไม่ได้เป็นไปอย่างยุติธรรมและเหมาะสมตามมาตรฐานสากล พร้อมทั้งส่งเสริมความเป็นธรรมในแนวนอนทางด้านภาษีให้กับผู้ประกอบการทุกรูปแบบ

ดังนั้น จากปัญหาที่ได้กล่าวไว้ยังมีผู้ประกอบการขายสินค้าทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อีกเป็นจำนวนมากที่หลบหลีกเลี่ยงภาษีไม่ชำระภาษี กล่าวคือผู้ประกอบการขายสินค้าทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไม่จดทะเบียนและเสียภาษีอย่างถูกต้องนั้นก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ประกอบการขายสินค้าทั่วไปกับผู้ประกอบการขายสินค้าทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หากพิจารณาถึงปัญหาที่แท้จริงจะเห็นว่า เกิดจากบทบัญญัติของกฎหมายที่ยังไม่มีความแน่นอนชัดเจน ทำให้ผู้ประกอบการขายสินค้าไม่ทราบถึงหน้าที่ตามกฎหมายหรืออาศัยช่องโหว่ของกฎหมายในการหลบหลีกเลี่ยงภาษี ดังนั้นทางแก้ปัญหสำหรับกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่าควรมีบทบัญญัติเพิ่มเติมที่ชัดเจน อีกทั้งบทลงโทษที่หลบหลีกเลี่ยงภาษีโดยรายละเอียดผู้เขียนจะได้เสนอในบทสรุปข้อเสนอแนะในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

บทสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การจัดเก็บภาษีเงินได้จากการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก: ความท้าทายและแนวทางการแก้ไขเฟซบุ๊ก เว็บไซต์สังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูง ได้กลายเป็นแพลตฟอร์มสำคัญสำหรับการขายสินค้าและบริการออนไลน์ ด้วยความง่ายในการกระจายข้อมูลและการเข้าถึงผู้บริโภคจำนวนมาก เฟซบุ๊กสนับสนุนการเติบโตของตลาดออนไลน์ผ่านการเปิดแพลตฟอร์มที่มีหลากหลายฟังก์ชันการใช้งานเพื่อการค้าขาย รวมถึงการชำระเงินและการโฆษณา อย่างไรก็ตาม ความนิยมและการใช้งานที่กว้างขวางนี้ได้นำมาซึ่งความท้าทายในการจัดเก็บภาษีเงินได้ ซึ่งต้องมีการจัดการอย่างรอบคอบ

ปัญหาในการจัดเก็บภาษีบนเฟซบุ๊ก

1. การจดทะเบียนธุรกิจและการรายงานภาษี: หลายผู้ประกอบการละเลยไม่จดทะเบียนธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และหลีกเลี่ยงการยื่นแสดงรายได้ภาษี ซึ่งทำให้รัฐบาลสูญเสียรายได้จากภาษีที่ควรจะได้รับ
2. การรายงานธุรกรรมทางการเงิน: แม้ว่าจะมีกฎหมายที่กำหนดให้สถาบันการเงินต้องรายงานธุรกรรมที่เกิดขึ้น แต่ก็มีผู้ประกอบการบางรายเลือกที่จะหลีกเลี่ยงสถาบันการเงิน จึงทำให้ติดตามและตรวจสอบรายได้ที่เกิดขึ้นได้ยาก
3. การขายโดยผู้ประกอบการต่างชาติ: ผู้ขายต่างชาติที่ไม่มีกิจการในไทยไม่มีหน้าที่เสียภาษีในไทยตามมาตรา 41 ของประมวลรัษฎากร ส่งผลให้เกิดการสูญเสียภาษีจากการขายสินค้าออนไลน์ในไทย
4. การจัดเก็บภาษีสินค้าจับต้องไม่ได้: สินค้าประเภทนี้ เช่น ซอฟต์แวร์ หรือบริการ วิดีโอออนไลน์ มักไม่มีหลักฐานการขายที่ชัดเจน เช่น ใบเสร็จหรือบิล ทำให้ยากต่อการตรวจสอบและจัดเก็บภาษีอย่างเหมาะสม

เพื่อแก้ไขปัญหเหล่านี้ ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายและนโยบายการจัดเก็บภาษีให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีในการติดตามและตรวจสอบธุรกรรมออนไลน์ควรเป็นส่วนหนึ่งของระบบ ทั้งนี้ ควรมีการอบรมและสร้างความตระหนักให้กับผู้ประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี และส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางทางการเงินที่สามารถตรวจสอบได้ การทำให้ผู้ประกอบการต่างชาติที่มีการ

ขายสินค้าในไทยปฏิบัติตามข้อกำหนดทางภาษีของไทยอย่างเคร่งครัด จะช่วยให้รัฐบาลไม่สูญเสียรายได้ที่ควรจะได้รับ และช่วยให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพทั้งนี้

หากพิจารณาถึงปัญหาที่แท้จริงจะเห็นว่า เกิดจากบทบัญญัติของกฎหมายที่ยังไม่มีความชัดเจน ทำให้ผู้ประกอบการขายสินค้าไม่ทราบถึงหน้าที่ตามกฎหมาย หรืออาศัยช่องโหว่ของกฎหมายในการหลบหลีกภาษี การที่ประเทศไทยไม่สามารถเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) จากผู้ประกอบการต่างชาติที่ขายสินค้าและบริการให้กับผู้บริโภคในประเทศ ส่งผลให้ผู้ค้าหรือผู้ประกอบการไทยต้องเสียเปรียบในหลายด้าน ดังนี้

ความได้เปรียบด้านต้นทุน ผู้ประกอบการต่างชาติที่ไม่ต้องเสียภาษี VAT จะมีต้นทุนการขายสินค้าและบริการต่ำกว่าผู้ค้าไทยที่ต้องเรียกเก็บและนำส่งภาษีดังกล่าว ทำให้สามารถตั้งราคาขายได้ถูกกว่า มีความได้เปรียบในการแข่งขันด้านราคา

ความเสียเปรียบด้านการแข่งขัน เมื่อผู้ประกอบการต่างชาติสามารถตั้งราคาสินค้าและบริการได้ต่ำกว่า ย่อมทำให้ผู้บริโภคหันไปซื้อสินค้าจากผู้ค้าต่างชาติมากขึ้น ส่งผลให้ผู้ค้าไทยเสียส่วนแบ่งการตลาด รายได้และกำไรลดลง

ความเสี่ยงต่อการล้มละลาย หากไม่สามารถแข่งขันได้จากต้นทุนที่สูงกว่า ผู้ประกอบการไทยอาจประสบปัญหาขาดทุนและต้องปิดกิจการในที่สุด นอกจากนี้ยังเสียโอกาสในการลงทุนและสร้างรายได้ให้กับประเทศ

รายได้ภาษีของรัฐลดลง เมื่อผู้ประกอบการต่างชาติไม่เสียภาษี VAT แต่ผู้บริโภคชาวไทยซื้อสินค้าจากพวกเขาเพิ่มขึ้น ส่งผลให้รัฐสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีดังกล่าวไปอย่างมหาศาล

สรุปได้ว่า การที่ไม่สามารถเรียกเก็บภาษี VAT จากผู้ค้าต่างชาติทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม และเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการจากประเทศที่ไม่มีกฎระเบียบในการจัดเก็บ อย่างเช่นจีน ซึ่งผู้ค้าไทยเสียเปรียบอย่างมากในการแข่งขันทางการค้า

อภิปรายผล

การที่รัฐได้มีการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 48) พ.ศ. 2562 โดยมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม 2562 เป็นต้นไป ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ต้องนำส่งข้อมูลของบุคคลที่มีการทำธุรกรรมลักษณะพิเศษต่อกรมสรรพากร ซึ่งจะช่วยให้กรมสรรพากรสามารถตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับเงินได้ของผู้ประกอบการพาณิชย์

อิเล็กทรอนิกส์ได้สะดวกขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักความยุติธรรมหรือความเสมอภาคในการเสียภาษีอากร กล่าวคือ ผู้เสียภาษีอากรทุกคนที่อยู่ในฐานะเท่าเทียมกัน ควรจะเสียภาษีอากรเท่าเทียมกัน ซึ่งหลักความเป็นธรรมนี้นับเป็นหัวใจสำคัญของระบบภาษีอากรที่ดี โดยรัฐต้องจัดเก็บภาษีอากรตามความสามารถของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร เพื่อเป็นการสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีอากรจะต้องมีความเป็นธรรมทั้งในระหว่างรัฐผู้จัดเก็บภาษีและประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร หากไม่มีความเป็นธรรมแล้ว ความยินยอมเสียภาษีโดยสมัครใจก็คงเกิดขึ้นได้ยากและยังอาจถือได้ว่าเป็นกฎเกณฑ์เพื่อต่อต้านการหนีภาษีและการหลบหลีกภาษี อย่างไรก็ตาม การเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ก็เป็นการทำให้กฎหมายภาษีมีความซับซ้อนมากขึ้นและอาจทำให้เกิดช่องโหว่ในกฎหมายได้ อันเป็นการขัดกับหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่สรรพากรและนิติกร สังกัดสำนักสรรพากรเขต นอกจากนี้ ผู้ค้าสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊กยังมีวิธีการหลีกเลี่ยงการโอนเงินผ่านบัญชีได้หลายวิธี ได้แก่ การนำรับสินค้าและจ่ายเงินสด การขอให้ผู้อื่นเปิดบัญชี การใช้ความระมัดระวังไม่ให้มีการโอนเงินผ่านบัญชีตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ค้าสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก จำนวน 3 ท่าน

หากพิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรการทางภาษีอากรในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการทำธุรกรรมโดยการซื้อสินค้าและบริการผ่านเฟสบุ๊กของประเทศออสเตรเลีย จีน และสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่าทั้งสามประเทศไม่ได้การออกกฎหมายพิเศษเพื่อเก็บภาษีเงินได้จากการทำธุรกรรมโดยการซื้อสินค้าและบริการผ่านเฟสบุ๊ก แต่ใช้กฎหมายภาษีทั่วไปเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีจากการการขายสินค้าและบริการทั่วไป แต่ใช้การตรวจสอบธุรกรรมของสำนักงานภาษีเป็นหลักอันเป็นอำนาจหน้าที่ทั่วไปของสำนักงานสรรพากร ในขณะที่ประเทศไทยมีปัญหาในการตรวจสอบธุรกรรมดังกล่าว เนื่องจากมีช่องว่างในการหลีกเลี่ยงภาษีในการทำธุรกรรมจากการการขายสินค้าและบริการทั่วไป ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้รัฐบาลต้องตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 48) พ.ศ. 2562 เพื่อให้กรมสรรพากรมีอำนาจตรวจสอบการทำธุรกรรมจากการการขายสินค้าและบริการทั่วไป

นอกจากนี้ ทางกรมสรรพากรยังไม่มีตัวเลขยืนยันที่ชัดเจนว่าการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าวหรือที่เรียกว่า กฎหมาย E-payment ทำให้กรมสรรพากรจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การจัดเก็บภาษีในยุคดิจิทัลนั้นเป็นเรื่องที่ท้าทายสำหรับหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย ที่ต้องเผชิญกับปัญหาการเสียเปรียบในการแข่งขันของผู้ค้าในประเทศ เมื่อเทียบกับผู้ค้าต่างชาติที่ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการขายสินค้าหรือบริการโดยไม่ต้องเสียภาษีอย่างถูกต้อง ซึ่งส่งผลให้รัฐสูญเสียรายได้จากภาษีอันควรจะได้รับ และเป็นการลดลงของความยุติธรรมทางภาษี ดังนั้น การแก้ไขปัญหาจึงต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. เก็บภาษีจากคนไทยที่ไม่จ่าย

เริ่มแรกคือการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีจากผู้ค้าและผู้บริโภคชาวไทยที่ยังไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ในการเสียภาษีอย่างถูกต้อง การพัฒนาระบบการตรวจสอบและติดตามที่มีประสิทธิภาพสูงสามารถช่วยให้กระบวนการจัดเก็บภาษีมีความครบถ้วนและแม่นยำยิ่งขึ้น อาทิเช่น การใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบรายได้และการทำธุรกรรมทางการเงินของผู้ค้า การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกในการเสียภาษีเป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะช่วยให้ผู้ค้าและประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการเสียภาษีให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรม

2. เก็บภาษีจากคนจีนที่ขายบนเฟสบุ๊ก

ประเด็นที่สอง คือ การจัดเก็บภาษีจากผู้ค้าต่างชาติ โดยเฉพาะผู้ค้าจากประเทศจีนที่แพลตฟอร์มอย่างเฟสบุ๊กในการขายสินค้าในประเทศไทย การผลักดันให้เกิดกฎหมายสำหรับการจัดเก็บภาษีจากการค้าข้ามพรมแดนและการทำให้ผู้ค้าออนไลน์ต่างชาติต้องจดทะเบียนและเสียภาษีสำหรับการขายในประเทศไทยเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ การประสานความร่วมมือกับประเทศจีนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและจัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรมจะช่วยให้กระบวนการนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. เก็บภาษีจากแพลตฟอร์ม

สุดท้ายคือการพิจารณาเรียกเก็บภาษีโดยตรงจากแพลตฟอร์มที่ใช้ในการขายของผู้ค้าต่างชาติ เช่น เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม และแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซอื่น ๆ การมีกฎหมายที่ชัดเจนและการออกกฎหมายใหม่ที่รองรับการเก็บภาษีในรูปแบบนี้จะช่วยให้รัฐมีกลไกในการจัดเก็บรายได้จากการค้าออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถเพิ่มรายได้จากการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรม ลดความเสียเปรียบของผู้ค้าในประเทศ และสร้างสภาพแวดล้อมการแข่งขันที่ยุติธรรมระหว่างผู้ค้าในและต่างประเทศ ทั้งนี้ การสนับสนุน

ผู้ประกอบการไทยให้ปรับตัวสู่การค้าอิเล็กทรอนิกส์และการจัดหาสิทธิประโยชน์ด้านภาษี เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศยังคงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจไทยให้เข้มแข็งในอนาคต ซึ่งเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีจากผู้ค้าและผู้บริโภคชาวไทย โดยการพัฒนาระบบการตรวจสอบ ติดตาม และให้ความรู้เพื่อสร้างจิตสำนึก จัดเก็บภาษีจากผู้ค้าต่างชาติ โดยเฉพาะผู้ค้าจีนที่ใช้แพลตฟอร์มอย่างเฟสบุ๊กในการขาย ผ่านการออกกฎหมายและความร่วมมือระหว่างประเทศพิจารณาเรียกเก็บภาษีโดยตรงจากแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซที่ผู้ค้าต่างชาติใช้ในการขาย และนอกจากนี้ ท่านยังได้กล่าวถึงความสำคัญในการสนับสนุนผู้ประกอบการไทยปรับตัวสู่การค้าอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดหาสิทธิประโยชน์ด้านภาษี เพื่อดึงดูดการลงทุนด้วย ซึ่งเป็นแนวทางที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมการค้าระหว่างประเทศ. (2566). **ข้อมูลการค้าออนไลน์ข้ามพรมแดน**

ประเทศสิงคโปร์. กรุงเทพฯ: กระทรวงพาณิชย์. หน้า 2.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2557). **คู่มือลัดเปิดร้านออนไลน์ด้วยตัวคุณ.** นนทบุรี:

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า.

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2565). **ข้อมูลการค้าออนไลน์ข้ามพรมแดน**

ประเทศออสเตรเลีย. เอกสารเผยแพร่ประจำเดือนมกราคม ปี 2565.

กรมสรรพากร. (2558). **คู่มือภาษีสำหรับผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์.**

กระทรวงพาณิชย์. (2564). **ข้อมูลการค้าออนไลน์ข้ามพรมแดน ประเทศออสเตรเลีย**

(Cross-Border e-Commerce). นนทบุรี: กรมการค้าระหว่างประเทศ.

กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. (2557). **ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร.** กรุงเทพฯ:

เรือนแก้วการพิมพ์.

กลุ่มเผยแพร่และพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน. (2560).

คู่มือการใช้งาน Facebook. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม. (2554). **การคลังว่าด้วยการจัดสรรและกระจาย.** กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ไกรยุทธ ชีรตยาคีนันท์. (2521). **ทฤษฎีภาษีเงินได้และภาษีเงินได้ของไทย.** กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ กรุงเทพมหานครพิมพ์. คำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.120/2545

จिरศักดิ์ รอดจันทร์. (2552). ความชอบธรรมของรัฐบาลในการจัดเก็บภาษีเพื่อการกระจายรายได้

ครั้งใหม่. **สรรพากรศาสตร์,** 56(4), 85.

จिरศักดิ์ รอดจันทร์. (2556). **ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: หลักการและบทวิเคราะห์.** กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม. (2547). **คู่มือการศึกษาวิชากฎหมายภาษีอากร.** กรุงเทพฯ:

สำนักอบรม ศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม. (2552. พฤศจิกายน). “หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสถานที่เกิดแหล่งเงินได้

เพื่อประโยชน์ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.” **สรรพากรศาสตร์.**

56(11), 109.

ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม. (2561). **คำสอนวิชากฎหมายภาษีอากร.** พิมพ์ครั้งที่ 12 แก้ไขเพิ่มเติม.

- กรุงเทพฯ: บริษัท กรุงสยาม พับลิชชิ่ง.
- ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม. (2566). **การวางแผนภาษีอากร (Tax Planning)**. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ศุภลักษณ์ ตราชูธรรม. (2550). **หลักกฎหมายภาษีอากร (The Principle of Tax Law)**.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบัน T.Training Center.
- ทัศนีย์ เหลืองเรืองรอง. (2566). **ความรู้ทั่วไปกฎหมายภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร**.
กรุงเทพฯ: กรุงสยาม พับลิชชิ่ง.
- ธวัชรัตน์ เชื้อวงศ์บุญ และคณะ. (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560). “ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: กรณีตลาดออนไลน์บนแพลตฟอร์มในประเทศไทย ในปี 2560.”
วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ. 27(2), 21-22.
- บุญธรรม ราชรักษ์. (2552). **ทฤษฎีภาษีอากร The Theory of Taxation**. กรุงเทพฯ:
ทีทีเอ็น.
- ปฐมพร เนตินันท์. (2556). **การโฆษณากับพฤติกรรมผู้บริโภค**. ปทุมธานี:
สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2560). **ขายสินค้าออนไลน์มาแรง "พาณิชย์" เร่งสร้างความน่าเชื่อถือ
ชวนจดทะเบียนพาณิชย์ให้ถูกต้อง**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2564.
- ปรีดา นาคเนาวทิมา. (2551). **เศรษฐศาสตร์การภาษีอากร 1**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เพิ่มบุญ แก้วเขียว. (2549). **คู่มือการคำนวณภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ฉบับสมบูรณ์**.
กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- ภิเชก ชัยนิรันดร์. (2553). **การตลาดแนวใหม่ผ่าน Social Media**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- มณฑิตา จินดา. (2563). **ใช้ Facebook ฤทธิ ยอดขายดีขึ้น 100 เท่า**. กรุงเทพฯ:
บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น (มหาชน) จำกัด.
- มาริญา นวลสะอาด. (2561). **ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากสินค้า
ที่จับต้องไม่ได้ทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- รมฉัตร จันทรานุกูล. **ตลาดออนไลน์จีนทะยานสู่อันดับหนึ่งของโลก**. สืบค้นเมื่อ
25 มกราคม 2566 จาก <https://mgronline.com/china/detail/9640000038948>.
- วรรณพร พลະภิญโญ. (2551). **การเปรียบเทียบโครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคลระหว่าง**

ประเทศไทยกับประเทศสิงคโปร์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรวิทย์ ศิริมหาพฤกษ์. (2560). **การตรวจสอบภาษีเกี่ยวกับธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิตสาขากฎหมายภาษี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิมพัทธ์ ราชประดิษฐ์. (ม.ป.ป.). **กฎหมายภาษีอากรเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ วิญญูชน.

ศุภโชค โกยกุล และพรเทพ กมลเพชร. (2560). **หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค.** เชียงใหม่: โรงพิมพ์แม็กซ์พริ้นติ้ง.

ศุภลักษณ์ พิณีจกวาดล. (2547). **คำอธิบายกฎหมายมหาชน การคลังและการภาษีอากร ทฤษฎีและหลักการกฎหมายภาษีอากร.** กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (ม.ป.ป.). **การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี.** สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2565, จาก <https://tdri.or.th/2012/11/a107>.

สมคิด บางโม. (2537). **ภาษีอากรธุรกิจ.** กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.

สมคิด บางโม. (2540). **ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

สมชัย ฤชุพันธุ์. (2532). **ภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: กฎหมายธุรกิจ.

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2564). **e-Commerce ไทย ยุคหลัง COVID-19.** สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.etcha.or.th/th/Useful-Resource/Knowledge-Sharing/Perspective-on-Future-of-e-Commerce.aspx>.

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงสิงคโปร์. (กุมภาพันธ์ 2564). **สิงคโปร์มุ่งเป็นศูนย์กลาง E-Commerce ในระดับภูมิภาคและในระดับโลก.** สืบค้นจาก https://www.ditp.go.th/contents_attach/718861/718861.pdf.

สำนักนโยบายภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2557). **การศึกษาแนวทางการปรับปรุงภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.** โครงการวิจัยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.

สิริชัย ดีเลิศ และเยาวลักษณ์ รวมอยู่. (มกราคม – เมษายน 2560). “การใช้สื่อสังคมออนไลน์ อินสตาแกรมเพื่อสร้างความสำเร็จในการรับรู้ภาพลักษณ์ตราสินค้าของธุรกิจ.”

วารสารศิลปากร สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 10(1), 1424.

สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ. (2560). **ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2560**. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

สุรัชย์ สุรดีเมธาพันธุ์. (2547). **ปัญหาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้**. สารนิพนธ์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรรรรณ พจนานรัตน์. (2547). **กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร Law of Taxation**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อรัญ ธรรมโน. (2519). **การคลัง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมสรรพสามิต.

อริยพร โพธิใส. (ก.ย. – ต.ค. 2565). “การจัดเก็บภาษีเงินได้จากการขายสินค้าออนไลน์.” **จลนิตี**. 1-3.

โอภาส เขียมสิริวงศ์. (2556). **พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (มุมมองด้านการบริหาร)**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

Australian Business Register. (16 Nov 2023). **Applying for an ABN**.

<https://www.abr.gov.au/business-super-funds-charities/applying-abn>.

Australian Taxation Office. (8 June 2023). **Computer assisted verification: e-Audit and risk assessment**. สืบค้นจาก <https://www.ato.gov.au/calculators-and-tools/audits-computer-assisted-verification-e-audit-and-risk-assessment>.

Australian Taxation Office. (n.d.). **Crowdfunding**. Retrieved on 2 November 2023. From <https://www.ato.gov.au/individuals/income-and-deductions/income-you-must-declare/crowdfunding/>.

Australian Taxation Office. (n.d.). **Foreign income**. Retrieved on 2 November 2023. From <https://www.ato.gov.au/individuals/income-and-deductions/income-you-must-declare/foreign-income/>.

Australian Taxation Office. (n.d.). **Investment income**. Retrieved on 2 November 2023. From <https://www.ato.gov.au/individuals/income-and-deductions/income-you-must-declare/investment-income/>.

Australian Taxation Office. (n.d.). **Other income**. Retrieved on 2 November 2023. From <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Income-you-must-declare/Other-income/>.

Australian Taxation Office. (n.d.). **Providing taxi travel services through**

ridesourcing and your tax obligations. Retrieved on 4 November 2023. From <https://www.ato.gov.au/Business/GST/In-detail/Managing-GST-in-your-business/General-guides/Providing-taxi-travel-services-through-ride-sourcing-and-your-tax-obligations/>.

Australian Taxation Office. (n.d.). **Specific data-matching programs.** Retrieved on 4 November 2023. From <https://www.ato.gov.au/general/building-confidence/in-detail/data-matching/?anchor=Datamatchingprograms#Motorvehicledatamatching>.

EURObiz. (February 25, 2019). **China's New E-commerce Law.** สืบค้นจาก <https://www.eurobiz.com.cn/chinas-new-e-commerce-law/>.

Facebook. (2017). **What are the privacy settings for groups?** Retrieved from <https://www.facebook.com/help/220336891328465>.

Kemp, S. (2017). **Digital in Southeast Asia in 2017.** Retrieved August 12, 2022, from <https://wearesocial.com/special-reports/digital-southeast-asia-2017>.

OECD. (2015). **Addressing the Tax Challenges of the Digital Economy, Action 1-2015 Final Report.** OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project, OECD Publishing, Paris, Retrieved September 15, 2022, from <http://www.oecd.org/tax/addressing-the-tax-challenges-of-the-digital-economy-9789264718789-en.htm>.

PwC China. (28 June 2023). **China, People's Republic of Individual – Income determination.** สืบค้นจาก <https://taxsummaries.pwc.com/peoples-republic-of-china/individual/income-determination>.

SBA Stone Forest. (Jun 27 2023). **China's Latest Developments in Tax Inspection.** สืบค้นจาก <https://www.stoneforest.com.sg/business-advisors/Articles/china-s-latest-developments-in-tax-inspection>.

Wickerson. John. (1994). "The Changing Roles of Taxpayer Audit Programs: Some Recent Developments in the Australian Taxation Office." **Revenue Law Journal.** 4(Iss. 2. Article 2), 125-128.

You Chuanman. (January 1. 2020). 'Law and Policy of Platform Economy in China'. **39 Computer Law & Security Review.** 1, 1-2.

Zilva Aldrin De. (2003). "Electronic Transactions Legislation: An Australian Perspective." 37

INT'L L.. 1009, 1011.

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	สุวิญชา วงศ์ใหญ่
วัน เดือน ปี เกิด	5 สิงหาคม 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2553 น.บ. (นิติศาสตร์บัณฑิต), มหาวิทยาลัยนเรศวร วิทยาเขตสารสนเทศพะเยา, จังหวัดพะเยา
ที่อยู่ปัจจุบัน	467/3 หมู่ 4 ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
ผลงานตีพิมพ์	สุวิญชา วงศ์ใหญ่. (2566). ข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษี บุคคลธรรมดา: กรณีศึกษาการขายสินค้าออนไลน์บนเฟซบุ๊ก. วารสารพุทธศาสตร์ มจร อุบลราชธานี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี, 5(3), 1915-1926.

